

de journalist

**De eco-drive van
TINE HENS**

**'Fact check'
bij 100 artikels**

**De wissel van
BJÖRN CRUL**

THEMA

**Interviewen is...
geven en nemen**

KRIS VAN HAVER
VOORZITTER VVJ

Aprilse grillen

Het gaat hard in de Vlaamse media. 2017 was al een turbulent nieuwsjaar én een jaar vol verschuivingen in de mediawereld zelf. De Persgroep kocht Roularta uit bij de commerciële nieuwszender VTM; De Mediafin-kranten *De Tijd* en *L'Echo* verhuisden, samen met een berg cash, naar de Roularta-familie.

Nu het lente wordt, komen de gevolgen van die hergroepering in medialand aan het licht. De Persgroep Publishing schuift de nieuwsredacties van de nieuwe groep samen in een nieuw beestje met een trendy naam: 'News City'. Bij Roularta en *De Tijd* blijft redactionele synergie voorlopig uit, ook al omdat de groep uit Roeselare slechts 50 procent in handen kreeg van Mediafin, en niet de volledige zeggenschap.

Het risico op verschraving van het aanbod bij de zoektocht naar synergie binnen een groot mediabedrijf is reëel. Toch gaat de fusie van Mediaaan en De Persgroep voorlopig niet gepaard met een knip in het journalistenbestand. Ook de hoofdredacties blijven op hun plaats zitten. Wel zorgen die veranderingen voor onrust en onzekerheid over de toekomst. Die zorg is terecht. In een nieuwsstad zonder specialisten kan makkelijker het mes gezet worden dan in een mondige redactie met voldoende ervaren journalisten.

**'IN EEN NIEUWSSTAD
ZONDER SPECIALISTEN
KAN MAKKELIJKER
HET MES WORDEN
GEZET DAN IN EEN
MONDIGE REDACTIE
MET VOLDOENDE
ERVAREN
JOURNALISTEN'**

Een centrale aansturing van het nieuws kan leiden tot nog meer eenheidsworst in de media. Tenzij die nieuwspool wordt gebruikt om verder te graven en kwaliteit te leveren. Verplicht samenhokken is op zich geen drama. Wel belangrijk is dat redacties toezien op de naleving van de statuten en alle instrumenten inzetten om de redactionele onafhankelijkheid te bewaren.

Hoe snel het soms verkeerd kan lopen, blijkt uit een open brief van medewerkers van *Deze Week*, een publicatie van Roularta, in deze *Journalist*. De freelancers zagen bijna twee derde van hun redactionele bijdragen geschrapt.

Zelfs in grillige aprilmaanden is de kracht van media de goede, kwaliteitsvolle journalistiek. VVJ waakt daar mee over. Het vademecum van freelancejournalisten biedt alle antwoorden op vragen van al wie aan de slag wil als zelfstandig reporter. En om onze *fine fleur* nog meer luister te geven, is er nu de online journalistendatabank. Wie zijn gegevens nog niet checkte: doen!

WERKTEN MEE

Coördinatie: Pol Deltour - Piet De Loof, pol.deltour@journalist.be, piet.de.loof@gmail.com || **Eindredactie:** Piet De Loof || **Concept en vormgeving:** Rosalien Eggermont (www.revista-media.be) || **Medewerkers:** Pol Deltour - Lukas De Vos - Ria Goris - Pieter Knapen - Charlotte Michils - Monica Moritz - Sandra Noben - Freddy Sartor - Marleen Sluydts || **Foto cover:** Unsplash || **Redactiesecretariaat:** Huis van de Journalist, Zennestraat 21, 1000 Brussel, Tel. 02/777 08 40, Fax 02/777 08 49, info@journalist.be - www.journalist.be || **Abonnementen:** Marleen Sluydts, info@journalist.be || **Reclameregie:** Beny Bechler, beny.bechler@journalist.be || **Druk en verzending:** L. Capitan

INHOUD

6

THEMA

Interviewen is...
geven en nemen

12

SERVICE

Journalistendatabank:
nieuwe versie online

18

ACTUA

Rechter geeft
'Apache' gelijk

20

FOTOROL

James Arthur kiest
Julie Landrieu

22

In Memoriam

24

Uitspraken Raad
voor de Journalistiek

30

ONDER EMBARGO

© Jonas Lampens, Steve Thielemans, Ivan Put

10

ACTUA

Erasmushogeschool
'factcheckte' 100 artikels:
de resultaten

14

SPREEKTIJD

Het grote verzet van
Tine Hens

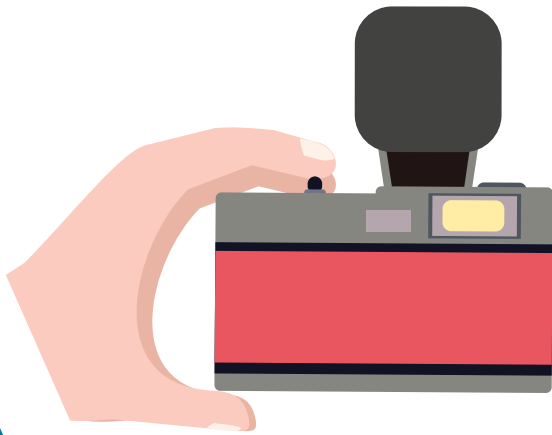
28

DE WISSEL

Björn Crul

**'WE MOGEN
ONS NOG ALTIJD
GELUKKIG
PRIJZEN MET HET
PERSLANDSCHAP
DAT WE HEBBEN'**

Interviewen is..

De klachten van journalisten zijn legio vandaag: vrij en onafhankelijk prominente figuren interviewen, wordt almaar lastiger. Meer en meer dicteren politici, artiesten, sportfiguren en andere BV's welke vragen journalisten mogen stellen, welke foto's bij het interview horen, en hoe de uiteindelijke tekst er behoort uit te zien. Althans, dat proberen ze, want het verzet bij vele journalisten is groot. Vijf door de wol geverfde journalisten vertellen over hun ervaringen: Pieterjan De Smedt, Chris Picavet, Erik Raspoet, Dirk Steenhaut en Rik Van Puymbroeck.

SANDRA NOBEN

VOORAF

Gestuurd door de opdrachtgever: 'Soms hebben ze al een titel in het achterhoofd'

Dirk Steenhaut (freelance journalist voor o.a. Knack Focus): 'Vroeger waren hoofdredacteuren oud-journalisten die de knepen van het vak kenden en doorgroeiden naar die functie. Nu zijn het vaak managers die een buikgevoel hebben ontwikkeld waarmee ze kranten moeten verkopen. Ooit kreeg ik opdrachten waarbij vooraf de teneur van het te schrijven

artikel werd aangegeven. Soms had de opdrachtgever zelfs al de titel in het achterhoofd en bepaalde hij wie je mocht bellen en wie niet. Ik heb al moeilijkheden gehad omdat ik iets onderzocht, en zo tot een ander resultaat kwam dan was vooropgesteld. Dan werd het stuk gewoon niet geplaatst. Bij de media waar ik nu voor werk, is dat gelukkig beter.'

Chris Picavet (Sporza): 'Het gebeurt soms dat er vanuit Sporza wordt gevraagd om iets in een bepaalde richting te sturen. Als een voetbalploeg vijf weken na elkaar slecht scoort, wil men dat de trainer uit zijn tent wordt gelokt. Ik zal dan wel eenmaal vragen wat er is misgegaan, maar soms willen ze dat we het 3 of 4 maal herhalen om hem op te juttunen. Het antwoord dat dan uiteindelijk volgt, zal dan wel pittiger zijn, maar je wil toch ook een goede band houden met sommige mensen.'

Pieterjan De Smedt (Terzake): 'Ik heb bij de VRT nog nooit enige druk van bovenaf ervaren om iets in een bepaalde richting te duwen. Vanuit de politiek wordt het wel soms geprobeerd, vooral achteraf, wanneer ze beseffen dat er dingen zijn gezegd die beter niet waren gezegd. Al zijn ze daar voorzichtig mee, omdat het ook averechts werkt. Wij worden als journalist niet graag de les gespeld. De meeste politici en woordvoerders respecteren dat wel. Wij moeten onafhankelijk ons werk blijven doen.'

'MET OPVALLENDE ANEKDOTES PIT GEVEN AAN EEN STUK, EN DIE DAN ACHTERAF INTREKKEN: DAT WORDT EEN POTJE ARMWORSTELLEN'

ERIK RASPOET

...geven en nemen

Eerst de vragen sturen: 'Niet alle kaarten op tafel leggen'

Erik Raspoet (freelance journalist voor o.a. Humo): 'Het gebeurt dat er vooraf richtlijnen worden gegeven. Vaak is dat zo bij politici, maar bij anderen gaat het ook om comfort. Mensen krijgen graag een kader van waarover je het wilt hebben. Een typische vraag vooraf is: *Kunt u me wat vragen bezorgen, zodat ik alvast al over antwoorden kan nadenken?*

Op die manier worden de krijtlijnen bepaald, maar dat belet natuurlijk niet dat je buiten die lijnen mag kleuren. Je hoeft niet meteen al je kaarten op tafel te leggen.'

Pieterjan De Smedt: 'Onlangs had ik een interview met de topman van beweging.net — hij vond dat de politiek te veel uithaalt naar het middenveld. Ik heb toen vooraf gezegd dat ik ook een vraag zou stellen over Arco. Als dat was

geweigerd, was het interview niet doorgegaan. Als politici weigeren te komen omdat ze niet over een heikel thema willen praten, zeggen we dat ook op antenne. Woordvoerders proberen soms inspraak te krijgen door ons te vragen om ons op bepaalde onderwerpen te focussen of net niet te focussen, maar daar laten wij ons niet door beïnvloeden.'

Chris Picavet: 'Soms overloop ik vooraf alle onderwerpen, en zijn er dingen waarover men niet wil spreken. Dat gebeurt bij trainers die net ontslagen zijn. Zij willen vaak niets over hun vorige werkgever zeggen, omdat ze nog onder contract liggen. Ook als er iets delicaats aan bod zal komen, zeg ik dat liever vooraf. Toen Tom Boonen vlak na zijn cocaïneaffaire een interview gaf over zijn boek, zei ik hem vlakaf dat

we niet alleen voor zijn boek kwamen, maar dat ik — logischerwijs — ook iets over de affaire moest vragen. Dat was toen voor hem geen enkel probleem. Als hij 'nee' zou hebben gezegd, had ik onderhandeld en uitgelegd dat iedereen daar iets over verwachtte. Het zou dan niet uitmaken of hij gewoon antwoordt of de vraag afblokt, maar het was logisch dat ik de vraag stelde.'

Rik Van Puymbroeck (De Tijd): 'Bij politici heeft het soms met imago te maken. Van wijlen Michel Daerden mochten geen foto's worden gemaakt vooraleer alle asbakken uit zijn kantoor waren verwijderd.'

Bij de sterren: 'Hoe meer geld, hoe moeilijker'

Chris Picavet: 'Hoe meer geld er met een sport is gemoeid, hoe strikter de voorwaarden zijn. Ik denk daarbij vooral aan Formule 1 en aan grote voetbalclubs. Managers of woordvoerders noemen vooraf de onderwerpen waarover niet mag worden gepraat. Mijn collega had vorig jaar een interview met Lewis Hamilton. De vragen moesten vooraf worden doorgestuurd. Er is dan veel geschrapt en letterlijk gezegd over wat er niet kon worden gepraat. Het imago in de sport is nu eenmaal zeer belangrijk. Of neem Chris Froome. Die zit momenteel in slechte papieren wegens vermeend dopinggebruik. Ik werd naar Spanje gestuurd omdat hij

daar wederoptrad. Daar werd heel strikt met de pers omgegaan. Hij kwam naar buiten en we mochten in groepjes van 4 of 5 mensen slechts 3 à 4 vragen stellen. Diep kan je dan niet gaan. Hij heeft ook duidelijk mediatraining gehad. Hij manipuleerde het antwoord in zijn richting en verkondigde de boodschap die hij de wereld wilde insturen. Ik hoorde dat hij bij alle groepjes journalisten hetzelfde antwoord gaf, welke de vragen ook waren. We merken steeds vaker dat sportmensen mediatraining hebben gekregen — zelfs jonge wielrenners van 17 à 18 jaar. Een goede band hebben met bepaalde sportlui helpt wel enorm.'

Dirk Steenhaut: 'Ik heb ooit een interview met Moby afgehouden. Hij had een nieuwe cd uitgebracht, die ik enkel kort bij de platenfirma kon gaan beluisteren — dat was uiteraard nog voor het streaming-tijdperk. Een goed interview staat of valt met een goede voorbereiding. Als ik het dus nodig vind om die nieuwe cd een hele dag op repeat af te spelen, moet dat kunnen. Vroeger kon dat, maar vandaag is men bang voor lekken. Dus word je tot haastwerk gedwongen en kun je minder kritisch zijn. In zo'n geval ben ik geneigd te passen. Mochten meer journalisten zich minder buigzaam opstellen tegenover de commercie, zou er misschien iets veranderen.'

Vooraf gescreend: ‘Voor niets naar Genève’

Erik Raspoet: ‘Ik had ooit voor *De Morgen* een afspraak met Tariq Ramadan, een man met een goeroe-achtige status onder jonge moslims, en als het ware de bezieler van de Europese islam. Hij is in Frankrijk heel omstreden omdat velen hem als een verkapte salafist beschouwen. Een heel interessant figuur dus. Via zijn secretariaat had ik een afspraak gemaakt. Ik zou hem interviewen in Genève, waar hij

woont en werkt. Drie dagen voor ik vertrok, werd ik gecontacteerd door een medewerkster van hem in Brussel, die vooraf met mij wou praten. Dat was een heel amicaal gesprek — ze gaf me zelfs een geannoteerd boek cadeau. Maar toen ik in Genève aankwam, heeft men mij daar een hele dag aan het lijntje gehouden met allerlei uitvluchten. Later bleek dat Ramadan niet eens in Genève was, maar in Parijs. Ik ben

boos naar huis teruggevoelen. Mijn hele week als freelancer was om zeep. Ik heb ook nooit een verklaring gekregen, maar ben er nog steeds stellig van overtuigd dat mijn voorafgaand gesprek met die medewerkster in Brussel de indruk heeft gegeven dat ik misschien te kritische vragen zou hebben gesteld, wat Ramadan een negatief imago zou kunnen hebben gegeven. Dat ging dus wel heel ver.’

TIJDENS HET INTERVIEW

De persverantwoordelijke waakt: ‘Rustig blijven’

Chris Picavet: ‘Het gebeurt vaak dat er iemand bij de geïnterviewde komt staan. De sportploegen hebben allemaal persverantwoordelijken, ook om het wat te laten vooruitgaan, want de batterij persmensen wordt steeds groter. Het gebeurt dat je iemand interviewt en die verspreekt zich. Dan zal de persverantwoordelijke vragen om het uit het stuk weg te laten. Ik geef een voorbeeld. Tiesj Benoot zei onlangs in een interview: *Ik ga op hoogtestage. Dat is te vergelijken met natuurlijk epo aankweken.* Op zich is dat niet verkeerd, maar het woord epo viel en dat kon niet. Wij hebben dat er toen moeten uit monteren. Ik heb daar ook niet over

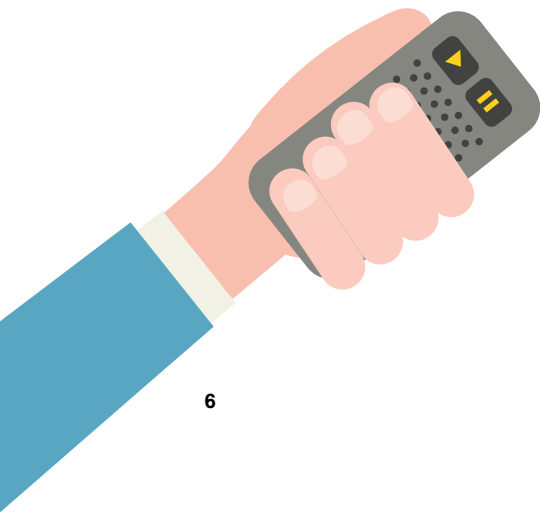
onderhandeld, omdat ik het voor hem bezwarend vond en ik wist dat hij het zo niet bedoelde.’

Pieterjan De Smedt: ‘Onlangs had ik een interview met een politicus, die tijdens het gesprek uithaalde naar een andere partij. De woordvoerder liet met gebaren aan de politicus verstaan dat hij rustig moest blijven en vroeg ons achteraf om daar niet te veel op te focussen. Daar gaan wij absoluut geen rekening mee houden. Politici zijn geen idioten, ze zijn getraind, ze zijn bekwaam genoeg en hebben een verantwoordelijke rol. Politici weten ook nooit wat er precies op antenne komt en hebben geen inspraak in de montage. Voor ‘de gewone man’ zijn wij milder, zeker als het gaat om persoonlijke getuigenissen van mensen die iets ergs hebben meegemaakt. Daar kijken we wel of ze zich comfortabel voelen bij de toon en de inhoud. Bij politiek is zoiets uit den boze.’

Chris Picavet: ‘Tien jaar geleden was het niet zo, maar bij elk wielierinterview worden er nu borden van de sponsors op de achtergrond geplaatst. Daar kan je niet meer onderuit. Er wordt zelfs gekeken hoe het beeld gekadreerd is. De jonge generatie

renners is er ook zelf mee bezig. Ze zorgen er zelf voor dat ze eerst het juiste petje opzetten of hun shirt zodanig herschikken dat de sponsors goed zichtbaar zijn. Midden in het antwoord nemen ze dan een slok van een bepaalde sportdrink, zodat het merk in beeld komt in de montage. Zeker tijdens live-interviews wordt dat gedaan.’

Rik Van Puymbroeck: ‘Ik had voor *De Morgen* een zomerreeks in Frankrijk. Eén van de personen die daarin voorkwam, was Thomas Meunier, een voetballer van PSG. Op voorhand was met de woordvoerder van PSG een interview van anderhalf uur afgesproken. Het stuk zou niet over voetbal gaan, maar over het leven in Frankrijk. Toen ik aankwam, zei de woordvoerder plots dat het maar 20 minuten mocht duren. Ik legde hem uit dat dat niet kon, omdat het stuk in een reeks van 9 portretten paste en dat er mensen bij waren die ik 2 à 3 dagen had gevolgd. Uiteindelijk kreeg ik 45 minuten. Ik had natuurlijk niet genoeg materiaal en vroeg of ik hem nog mocht mailen met extra vragen. Hij stemde in, maar zelfs na meermaals aandringen heb ik nooit meer antwoord gekregen.’

Off the record: 'Geeft relevantie aan andere dingen'

Erik Raspoet: 'Onlangs nog meegemaakt. Iemand zei: *Dit is off the record, u mag dat wel weten, maar u mag het niet publiceren.* Dit geval had te maken met een tucht-procedure. Ik begrijp dat dan ook. Wat die persoon me off the record vertelde, vond ik ook interessant en gaf voor mij als journalist ook meer relevantie aan andere dingen die daarvoor waren verteld. Als je verwacht dat mensen informatie met je delen, vind ik het logisch dat er afspraken worden gemaakt en dat die daarna ook correct worden nageleefd.'

Rik Van Puymbroeck: 'Ik heb al met spijt in het hart afscheid genomen van passages. Dat gebeurt soms bij meer diepgaande menselijke stukken en dat is voor het soort interviews dat ik afneem altijd jammer. Een Vlaamse opiniemaker vertelde me ooit dat zijn beide ouders analfabeet zijn. Ik vond dat een mooie anekdote, maar mocht uiteindelijk het woord 'analfabeet' niet gebruiken. Ik mocht vermelden dat hij *uit een eenvoudig milieu kwam.* Zoiets ligt gevoelig en om die reden heb ik het dan ook geschraapt, maar dat verarmt natuurlijk wel je stuk.'

De vraag te veel? 'Menselijkheid en gezond verstand'

Dirk Steenhaut: 'Ik interviewde ooit de zanger van Depeche Mode, die net een heroïneverslaving had overwonnen. Vooraf werd me opgedragen om daarover geen vragen te stellen. Nu was ik tien minuten met die man aan het praten en begon hij er zelf over. Op dat moment lap ik de afspraak aan mijn laars en ga ik mee in zijn verhaal. Ik heb het dan wel 'on the record' als er ooit discussie zou ontstaan over het feit of ik er iets over heb gevraagd. Het is ook een kwestie van menselijkheid en gezond verstand. Ik zou bijvoorbeeld nooit aan Nick Cave vragen stellen over zijn verongelukte zoon.'

Jackie Dewaele interviewde voor *Spraakmakers* ooit Marianne Faithfull. Het gesprek liep goed, tot hij het nodig vond iets te vragen over haar vroegere relatie met Mick Jagger. Die dateerde van 30 jaar eerder, was goed gedocumenteerd en niet meer relevant. Puur sensatie-zucht dus. Faithfull is toen opgestapt, maar de interviewer was wel zo sluw te wachten tot het gesprek bijna ten einde was om zijn indiscrete vragen te stellen. Ik vond dat beneden alle peil en heb er toen ook een opiniestuk over geschreven. Journalistiek is geen vrijbrief voor alles, vind ik.'

Pieterjan De Smedt: 'Soms gebeurt het dat wij iemand thuis interviewen en dat die mensen vragen om hen in een neutrale ruimte in beeld te brengen. Wij respecteren het privéleven van politici, ondanks wat we soms ook horen of zien. Als ik op een partijcongres ben, en een politicus is daar met zijn kinderen, dan zullen we die kinderen ook niet bewust in beeld brengen.'

'POLITICI WETEN NOOIT WAT ER PRECIES OP ANTENNE KOMT EN HEBBEN GEEN INSpraak IN DE MONTAGE. VOOR 'DE GEWONE MAN' ZIJN WE MILDER, ZEKER ALS HET GAAT OM PERSOONLIJKE GETUIGENISSEN VAN MENSEN DIE IETS ERGS HEBBEN MEEGEMAAKT'

PIETERJAN DE SMEDT

ACHTERAF

Nalezen of terugkrabbelen: 'Het was volledig herschreven'

Dirk Steenhaut: 'Ik laat mijn stukken enkel nalezen wanneer de geïnterviewde erom vraagt, maar heb er zeker geen probleem mee. Ik begrijp dat mensen die al negatieve ervaringen met journalisten hebben gehad iets meer op hun hoede zijn. Het leidt overigens zelden tot ingrijpende wijzigingen.'

Erik Raspoet: 'Voor *Knack* werk ik wel eens aan wetenschappelijk-technische dossiers waarin ik niet altijd even goed thuis ben. Als ik met specialisten praat, moet het voor de lezer verstaanbaar zijn, en bij het hertalen kunnen er dan soms slordigheden in mijn artikel komen te staan. Ik ben dan ook vragende partij om het te laten nalezen omdat het stuk uiteindelijk onder mijn naam verschijnt. Dat zijn dan ook de voornaamste correcties.'

Rik Van Puymbroeck: 'Ooit interviewde ik een Vlaamse schrijfster. Ze mocht het stuk nalezen en opmerkingen formuleren, maar wat ik daarna van haar ontving, was nog maar een schim van wat ik had

geschreven. Zij had haar eigen interview geschreven. Dat kan natuurlijk niet en daar is dan ook hevig over gediscussieerd.'

Dirk Steenhaut: 'Ik interviewde ooit een striptekenaar, die tijdens het interview enkele collega's uit de cultuursector over de hekel haalde. Hij had me gevraagd het stuk te mogen nalezen. Toen hij het las, krabbelde hij terug en vroeg hij me de pittigste passages te schrappen. Ik stemde toe, maar heb er later spijt van gehad. Ik was toen een beginnend journalist. Nu zou ik dat niet meer doen. De man had maar moeten zeggen dat die dingen off the record waren. Het ging uiteindelijk 'maar' om een striptekenaar zonder media-ervaring. Bij een politicus zou ik minder meegaand zijn. Recensies laten nalezen is een brug te ver. Tenslotte hebben die een opiniërend karakter.'

Erik Raspoet: 'Je mag corrigeren als er feitelijke misverstanden zijn, of manifest verkeerde interpretaties. Zelf ben ik dan, ook uit eigenbelang, bereid om dat aan te passen. Maar

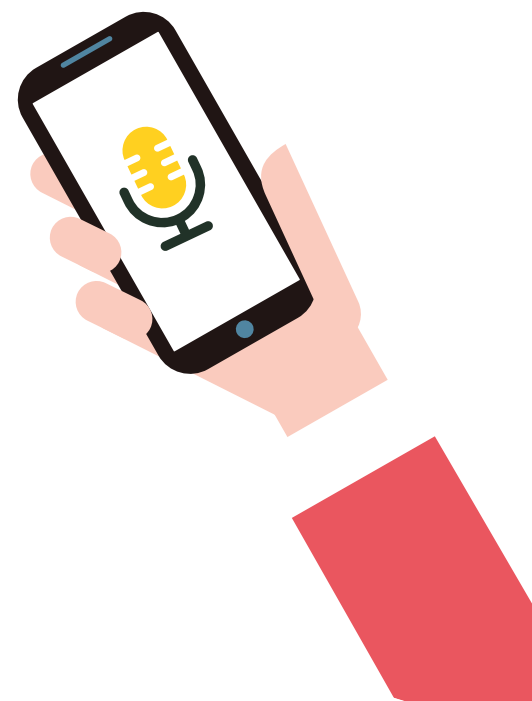
eerst met opvallende anekdotes pit aan een stuk geven en die dan intrekken: dat wordt achteraf een potje armworstelen. Dat kan een stuk oninteressant maken. Er wordt in zo'n geval altijd overlegd met de hoofdredactie. Het gebeurt dan ook soms dat een stuk niet verschijnt. Als het niet langer interessant is, hoeft het ook niet meer. Deze zin gooien wij ook soms op tafel als laatste onderhandelingsmiddel. Onlangs had ik een interview dat redelijk ophefmakend was. De betrokkenen twijfelden enorm en vroegen me of ze na het nalezen en corrigeren alsnog zouden kunnen beslissen dat het artikel toch niet zou verschijnen. Dat vond ik een moeilijke kwestie, omdat je dan in een juridisch niemandsland werkt. Je doet ook al die moeite en stopt al die tijd in iets dat uiteindelijk kan worden opgeblazen. In gewone omstandigheden is zo iets voor mij onaanvaardbaar, maar gezien het uitzonderlijke karakter heb ik het toch gedaan. Het artikel is ook effectief verschenen.'

Eindredactie en montage: 'Soms zo ingrijpend veranderd dat er fouten ontstaan'

Pieterjan De Smedt: 'Wij bepalen zelf wat op antenne komt. Vaak zijn we ook live. Als wij knippen in een vooropgenomen gesprek is het omdat het te lang is, omdat iemand in herhaling valt, of om redenen van technische aard, nooit inhoudelijk en nooit op vraag van een politicus. Wij zijn ook het enige programma waarin een politicus heel lang over een bepaald onderwerp kan spreken. Vroeg of laat is het voor elke politicus interessant om in *Terzake* te komen. In die zin hebben wij een sterke positie op de markt en kunnen wij ons iets permitteren.'

Chris Picavet: 'In zeldzame gevallen stel ik voor dat men vooraf de montage bekijkt. Er is ook niet altijd de tijd voor. In dat geval zeg ik telefonisch soms hoe het zal klinken.'

Dirk Steenhaut: 'Vroeger had je als journalist meer tijd om dingen te checken, maar nu zijn redacties kleiner, is de tijdsdruk groter en gaat er kwaliteit verloren. De naam onder het artikel is die van de journalist, maar er zijn eindredacteers die stukken ingrijpend wijzigen. Zo verschijnen er soms fouten in de krant die niet in het oorspronkelijke artikel stonden.'

Wat zegt de journalistieke code?

Voor journalisten zal het terechte uitgangspunt altijd zijn om maximale controle te behouden. Toch zal een interview meer dan eens een kwestie van geven en nemen zijn. Maar wat zijn de regels? Een overzicht op basis van de Code van de Raad voor de Journalistiek, met één rode draad: maak liefst vooraf klare afspraken. En respecteer die ook. (PD)

Artikel 21 – De journalist maakt met bronnen of andere gesprekspartners geen afspraken die zijn onafhankelijkheid in het gedrang brengen. Maar gemaakte afspraken moeten wel worden nageleefd, met name wanneer het gaat over het noemen van namen of de voorinzage van teksten. Precies om die reden moeten afspraken duidelijk en ondubbelzinnig zijn.

WIE BEPAALT DE THEMA'S ?

Meer dan eens krijgt een journalist te horen dat de geïnterviewde het wel of niet over bepaalde thema's wil hebben. Het is doodnormaal dat je daar tegenin gaat. Soms liggen de machtsverhoudingen zodanig dat je toch wordt gedwongen wensen of dictaten te aanvaarden. In dat geval word je verondersteld je aan deze afspraken te houden. Nu belet niets je om 'verboden' onderwerpen toch aan te snijden. Aanvaard dan wel dat je alsnog aan de gemaakte afspraken wordt herinnerd.

WAARHEIDSGETROUW

Artikel 1 – De journalist bericht waarheidsgetrouw. Dit vloeit voort uit het recht van het publiek om de waarheid te kennen.

Artikel 3 – De journalist schrappt of verdraait geen essentiële informatie in teksten, beelden, klankfragmenten of andere documenten. Bij het verwerken van vraaggesprekken geeft hij de verklaringen van de geïnterviewde getrouw weer en respecteert hij de geest van het gesprek.

Artikel 4 – De journalist maakt voldoende het onderscheid tussen zijn feitelijke berichtgeving en zijn commentaar duidelijk voor het

publiek. In zijn berichtgeving maakt de journalist het onderscheid tussen feiten, veronderstellingen, beweringen, en opinies duidelijk voor het publiek.

ALTIJD LOYAAL

De Code bepaalt voorts dat een journalist zich moet bedienen van 'loyale technieken' (geen stalking of overvaltechnieken) en bij het vergaren van informatie zichzelf en zijn doel moet bekendmaken. Incognito- en aliasjournalistiek kan slechts bij respectievelijk voldoende of gewichtig maatschappelijk belang. (Artikels 15 en 17)

OFF THE RECORD

Ofwel mag de informatie (voorlopig) niet worden gebruikt, ofwel kan ze wel worden gepubliceerd, maar zonder toewijzing aan de bron. Ga je hierin mee als journalist, dan moet je dat engagement ook waarmaken. Respecteer steeds je bronnengeheim.

Artikel 19 – De journalist beschermt de identiteit van zijn bronnen aan wie hij vertrouwelijkheid heeft toegezegd, en van bronnen van wie hij wist of moest weten dat zij hem informatie hebben toegespeeld in de verwachting dat hij hun identiteit niet zou onthullen.

MOET JE LATEN NALEZEN ?

Dat hangt af van de afspraak die je maakt. Het principe is dat een journalist zijn bijdrage niet moet laten nalezen indien er geen afspraak is over gemaakt. Sommige journalisten doen dat uit voorzichtigheid toch, en sturen hun interview voor publicatie op met de vraag feitelijke onjuistheden te corrigeren. Hoe dan ook: verklaar je je vooraf akkoord

met een verificatie, dan moet je je daaraan houden. Een goede praktijk is dat je enkel citaten ter inzage geeft. Geen titels, intro's en fotobijchriften.

MAG JE LATEN AANPASSEN?

Ook dit hangt af van de afspraken. Spreek bijvoorbeeld af dat je feitelijke onjuistheden zal corrigeren, maar geen andere zaken, laat staan dat je gedane uitspraken zult schrappen.

GEEN WEDERWOORD, MAAR...

In principe is het niet nodig om een wederwoord te vragen aan iemand die de geïnterviewde aanvalt of in opspraak brengt. Een geïnterviewde is immers persoonlijk verantwoordelijk voor zijn uitspraken. Niettemin, zo besliste de Raad voor de Journalistiek (RvdJ), kan het aangewezen zijn om bij persoonlijke getuigenissen toch een redelijke inspanning te leveren om de feiten te checken, of – als dat onmogelijk blijkt – blijkt te geven van een zekere terughoudendheid omtrent de uitspraken.

FOUTJE GEMAAKT?

Artikel 5 – De journalist zet loyaal de relevante feitelijke informatie recht die hij onjuist heeft weergegeven.

BETALEN VOOR INTERVIEW?

Artikel 16 – Voor informatie wordt niet betaald. Enkel voor de exclusiviteit van beeldmateriaal of interviews kan worden betaald op voorwaarde dat dit de vrije nieuwsgaring niet in het gedrang brengt.

De RvdJ tikte een tijdje geleden een magazine op de vingers omdat het had betaald voor een exclusief interview, waarbij tussen interview en publicatie bijna een maand verliep. De getuige werd tijdens die periode dus feitelijk zwijgplicht opgelegd. Volgens de RvdJ werd hierdoor de vrije nieuwsgaring in het gedrang gebracht, en werd artikel 16 van de Code dus geschonden.

Drie cruciale woorden: 'Klopt dit wel?'

Nee, het is niet dramatisch gesteld met de accuraatheid van Vlaamse kranten. Dat blijkt uit de factchecks van studenten van de Erasmus-hogeschool Brussel. Kan het beter? Absoluut.

RIA GORIS

Factcheckers die specifieke uitspraken of cijfers onder de loep nemen zijn dankzij Trump ook bij ons ingeburgerd geraakt. Factcheckers die het werk van journalisten zelf checken, zijn een nieuw gegeven in Vlaanderen. De voorbije twee jaar onderzochten laatstejaars van de journalistiekopleiding van de Erasmushogeschool Brussel meer dan 100 artikels in de grote Vlaamse kranten. De resultaten van de factchecks zijn te lezen op <https://factcheckers.ebb.be>.

Het goede nieuws: in bijna twee op de drie artikels werden geen fouten gevonden. Het neutrale nieuws: in zowat een derde van de artikels werd geen evidentie gevonden dat er meer dan copy-pastejournalistiek werd toegepast. Op zich niets mis mee, indien dit voor journalisten tijd vrijmaakt om iets anders grondiger uit te werken. Alleen zet dit de deur wel wijd open voor afzenders van allerlei persberichten en studies om hun boodschap onverkort in het nieuws te krijgen, met soms bedenkelijke framing. Het slechte nieuws is dat dit ook gebeurt.

CHERRY PICKING

'UNIZO, Vias, Belgisch Instituut voor Steden en Gemeenten, Zij-kant, Touring...? Die persberichten behoeven toch geen dubbelcheck, want die organisaties kennen we...' Dat die redenering tekortschiet om fouten te vermijden, bleek uit meerdere factchecks. Sommige persberichten muntten uit in 'cherry picking': bepaalde cijfers belichten om andere onder de mat te houden. In een aantal gevallen bleken vragenlijsten allesbehalve neutraal. Sommige enquêtes excelleerden in

een gebrek aan representativiteit. Knipperlichten gingen ook aan bij factcheckers wanneer afzenders van persberichten weigerden hun bronmateriaal vrij te geven.

DRIE SOORTEN FOUTEN

Voor alle duidelijkheid: in heel wat factchecks was de conclusie dat de journalist puik werk geleverd had, en een persbericht of studie als aanleiding nam om een origineel stuk van te breien. Waar wel fouten vastgesteld werden, contacteerden de factcheckers de journalisten in kwestie. In Nederland hebben studenten-factcheckers onder leiding van Peter Burger van de Universiteit van Leiden al meer dan 500 factchecks op de teller staan, en confronteerden ze 335 journalisten met fouten.

Peter Burger bracht ze onder in drie categorieën, die evengoed gelden voor Vlaanderen:

1. **Ik heb de journalistieke regels gevolgd, mijn werk is in orde.**
'Kan ik het helpen dat er een fout in zat? Het kwam van Belga.'
'X is een parastatale instelling, die moet je kunnen vertrouwen.'
'Ik heb eraan toegevoegd: "volgens y"'
2. **Ik wilde het wel juist doen, maar het ontbrak me aan tijd of middelen.**
'Ik weet wel, in een ideale wereld checkt elke journalist zijn feiten. In de praktijk laat de tijdsdruk dat vaak niet toe.'
'We waren onderbemand die dag.'
3. **De journalistieke regels gelden niet voor dit soort nieuwsitem.**

'Dit is een licht onderwerp, daar kan je weinig fout mee doen.'
'Het is te amusant om niet te publiceren.'

DRIE VOORSTELLEN VOOR MINDER FOUTEN

Zwakke plekken voor fouten vaststellen is één zaak, maar wat doe je eraan? Uit dit praktijkgericht onderzoek van de Vlaamse factcheckers groeiden drie suggesties. Ze werden voorgelegd voor feedback aan een focusgroep van hoofdredacteurs (of adjuncten) van Vlaamse kranten: Liesbeth Van Impe (*NB*), Frank Depoorter (*HLN*), Bart Eeckhout (*DM*), Inge Ghijs (*DS*) en Stephanie De Smedt (*De Tijd*). *GVA* en *HBVL* waren verontschuldigd. De voorstellen:

1. **Afzenders van persberichten sturen standaard hun bronmateriaal mee**
De idee is eenvoudig: als afzenders van allerlei studies deze zelf transparant moeten maken om ze gepubliceerd te krijgen, ontstaan er nieuwe gewoontes. 'Basic journalistieke hygiëne', meende een van de hoofdredacteurs. 'Daarmee leg je automatisch ook al een druk op die PR-bureaus: we gaan hiermee aan de slag als het serieus is', zei een andere.
2. **Redacteurs hebben voldoende kennis over enquêtes**
Uiteraard is dit niet voor alle katernen van de krant even relevant, een voldoende hoge 'kritische massa' aan redacteurs met dergelijke kennis kan de collega's bijstaan. 'We zijn daar al wel mee bezig, en hanteren bijvoorbeeld bepaalde regels

inzake enquêtes, reageerden verschillende hoofdredacteurs. 'Dit is iets waar elke krant voor zichzelf mee aan de slag moet', meende iemand. Voorts werd er gewezen op de verantwoordelijkheid van journalistiekopleidingen om te zorgen dat journalisten-in-spe op dit vlak beslagen op het ijs komen.

3. **Er is eindredactie voor online, en een goede integratie van kennis tussen online en print.** 'Dit gaat geld kosten', opperde een van de hoofdredacteurs meteen. Praktijken op dit vlak lopen uiteen, consensus was er wel over de verwachting van de lezer dat online en print niet meer te onderscheiden zijn. Een krant is een krant, op welk platform ook. De lezer verwacht dat zijn krant juist is, punt. De betaalmuur die tegenwoordig achter veel artikels staat, verantwoordt meer investering in online. 'De tijd dat er zo vier online-journalisten in een hoekje Belga's zaten op te werken met een betere titel dan Belga ooit zou kunnen bedacht hebben, is toch wel voorbij', stelde een van de hoofdredacteurs.

In journalistiek in tijden van fake news komt het meer dan ooit aan op het hart van het metier: de juistheid van de feiten. Een van de hoofdredacteurs vatte de kernvraag samen in drie woorden: 'Klopt dit wel?'

Ria Goris is lector en onderzoeker aan de opleiding journalistiek van de Erasmushogeschool Brussel. Meer info: <https://factcheckers.ehb.be/>

News City brengt redacties De Persgroep en Mediaaan onder één dak

Na de al eerder aangekondigde fusie op bedrijfsniveau beginnen De Persgroep Publishing (DPP) en Mediaaan nu ook aan de samenvoeging van hun redacties. Dat gebeurt onder de koepel van 'News City', aangestuurd door oudgediende Paul Daenen (ex-HLN, foto), Kris Hoflack (VTM) en Kurt Minnen.

De betrokken nieuwsmerken behouden tot nader order hun eigen hoofdredactie, en ook aan het journalistenbestand wordt voorlopig niet geraakt. Het belet niet dat de onzekerheid over de toekomst op de diverse redacties groot is. Alleen al op de redactie van *Het Laatste Nieuws* werden sinds begin dit jaar vijf journalisten ontslagen — alle vijf met een lange staat van dienst. Bij hen toerismespecialist Marc Uyttenhove, gerechtsjournalist Kurt Wertelaers en showbizjournaliste Annelies Roebben.

ONAFHANKELIJKHEID

De betrokken nieuwsmedia zijn onder andere *Het Laatste Nieuws*, *HLN.be*, *De Morgen*, *HUMO*, *Dag Allemaal* en *VTM NIEUWS*. Elke redactie blijft wel onafhankelijk, aldus DPP en Mediaaan in hun gezamenlijke persmededeling. **Paul Daenen**: 'News City wordt geen eengemaakte redactie, wel gaat het om samenwerkende redacties met elk hun eigenheid en onafhankelijkheid.'

De driekoppige nieuwsdirectie leidt en coördineert News City, neemt samen de strategische beslissingen en werkt in nauw overleg aan het verhaal van de samenwerkende redacties. Daenen coördineert de kortetermijnflow met de dagelijkse nieuwsstroom van de verschillende merken op alle platformen, 'waarbij hij de onafhankelijkheid van de hoofdredacteurs bewaakt.'

Kris Hoflack coördineert de langetermijnflow, actua- en sportprogramma's en journalistieke dossiers en projecten. **Kurt Minnen** neemt de zakelijke leiding op zich en is verantwoordelijk voor de organisatie, de daarbij horende processen en de digitale strategie. In april gaat de nieuwe driekoppige directie aan de slag.

Op het niveau van de hoofdredacties krijgt Dimitri Antonissen een dubbele rol: hoofdredacteur van *HLN.be* en *vtmnieuws.be* én manager van de centrale digitale nieuwsdesk. Frank Depoorter zal de krant *Het Laatste Nieuws* aansturen. *VTM NIEUWS* zal worden geleid door Nicholas Lataire. De magazines blijven in handen van Klaus Van Isacker en An Meskens. *De Morgen* en *HUMO* worden aangestuurd door Jörgen Oosterwaal en – wat het digitale luik betreft – door An Goovaerts. In totaal zullen er een 400-tal mensen in News City werken, op één locatie. Wellicht wordt dat Antwerpen. (PD)

AVBB lanceert nieuwe online journalistendatabank

Het is zover: zopas lanceerden we (VVJ en AJP) de nieuwe en verbeterde versie van onze online journalistendatabank. We hebben sterk ingezet op meer overzichtelijkheid, meer gebruiksgemak en verbeterde zoekmogelijkheden. Voortaan is het ook mogelijk een deel van de opgezochte gegevens over te zetten naar Excel. U vindt de nieuwe databank op <https://online.agjpb.be/Public/Portal/home.nl.html>. Leden van de VVJ hebben gratis toegang tot deze website, die alle gegevens van de Belgische beroepsjournalisten en leden van de VVJ/AVBB bevat. Anderen – privé-personen, instellingen of bedrijven – moeten een betalend abonnement nemen.

MARLEEN SLUYDTS

HOE KRIJGT U TOEGANG TOT DE DATABANK?

Als u zich nog niet geregistreerd heeft, moet u dat eerst doen en dit als 'journalist en/of lid van de VVJ/AVBB'. Daarvoor heeft u uw erkenningsnummer (voor beroepsjournalisten / journalisten van beroep begint dit met N gevolgd door het cijfer 0), uw geboortedatum, een mailadres en een registratiecode (die u van ons per mail ontving) nodig.

U kiest zelf een wachtwoord, dat u vervolgens (na verificatie van uw e-mailadres) kunt gebruiken om in te loggen op de homepage. Zo kunt u meteen uw profiel bekijken en eventueel aanpassen.

Wie dit nog niet heeft gedaan, raden wij aan dit zo snel mogelijk alsnog te doen. Niet alleen kunnen wij zo uw gegevens up-to-date brengen, maar u kunt ook aanduiden welke gegevens al dan niet zichtbaar mogen zijn voor derden.

Bovenaan uw profiel kunt u op 'Databank' klikken om zelf opzoeken te doen.

Als u zich al geregistreerd heeft, kunt u onmiddellijk inloggen om uw profiel na te kijken of opzoeken te doen. Het kan wel zijn dat u eerst de website moet vernieuwen om de meest actuele versie te krijgen (control+F5).

Nog dit: de databank is via alle browsers te gebruiken, maar werkt optimaal via Google Chrome.

Categorie • Hiermee kunt u aangeven welke categorie van journalist u zoekt: beroepsjournalist (algemeen nieuws), journalist van beroep (gespecialiseerd nieuws), stagiair-beroepsjournalist, persmedewerker (journalist in bijberoep), erelid of (pers)technicus.

Zoekveld toevoegen • Als u hier op klikt, kunt u een zoekveld toevoegen. U kunt zoeken op elk gegeven dat zich in de fiche van een journalist bevindt. Zo kan het interessant zijn om het zoekveld 'Taal' toe te voegen, zodat u enkel op Nederlandstalige of enkel op Franstalige journalisten zoekt. (De Duitstalige journalisten zijn inbegrepen bij de Franstalige.) U kunt ook op 2 manieren naar een woonplaats zoeken. U kunt 'Stad/Gemeente' kiezen en dan krijgt u enkel de resultaten voor die specifieke stad of gemeente. Maar u kunt ook 'Stad met alle deelgemeentes' kiezen en dan krijgt u de gevraagde stad met alle mogelijke deelgemeentes bij. Let wel op: Als u zoekt via 'StartWith' en u typt bijvoorbeeld 'Lier', dan krijgt u niet enkel Lier, maar ook Lierde en Lierneux. U kunt dit vermijden door 'StartWith' te veranderen in 'equal'. Er is ook het zoekveld 'Type', waarbij u kan aanduiden of u geschreven pers (redacteurs) of beeldpers zoekt. In het veld 'Functie' staan immers enkel specifieke functies. Een gewone redacteur heeft bij 'functie' niets staan.

Filters en printen/exporteren • Met de filters kunt u uw zoekopdracht nog verder verfijnen. Onder de filters vindt u de mogelijkheid om de gegevens te printen of te exporteren naar Excel. U kunt enkel de naam, voornaam en het werk-mailadres exporteren.

Combinatie van termen • U kunt verschillende termen combineren, ofwel binnen een zoekregel ofwel tussen de zoekregels onderling. In het eerste geval typt u beide waarden met een komma ertussen. U kan kiezen of u met 'en' of met 'of' wil zoeken. Standaard wordt er met 'of' gezocht binnen een regel en met 'en' tussen de zoekregels, maar u kan dit aanpassen naar wens.

Weergave in rijen • U krijgt de resultaten automatisch in de vorm van 'tegels' te zien en per tegel ziet u meteen alle gegevens van de journalist in kwestie. U kunt de weergave ook veranderen naar 'rijen' als u de resultaten graag in een compactere vorm heeft. In dat geval krijgt u wel minder gegevens per journalist te zien en moet u op 'details' klikken om alle gegevens van een journalist te zien. Als er bij een bepaald gegeven een * staat, wil dat zeggen dat de journalist in kwestie dit gegeven niet openbaar wil maken.

The screenshot shows the AVBB search interface. At the top, there are navigation links for 'Mijn account', 'Contact', and 'Afmelden'. Below that, there are tabs for 'Mijn profiel' and 'Databank'. The main search area includes several dropdown menus for filters: 'Categorie', 'Naam', 'Hoofmedium', and 'Specialisatie'. There are also search operators like 'StartWith', 'Like', and 'NotLike'. A search button labeled 'Zoeken' is present. Below the search area, there are search results for 'VELGHE Pierre'. The results are displayed in a grid format. A detailed profile view for 'VELGHE Pierre' is shown, including fields like 'Naam', 'Voorvoornam', 'Naam', 'Erelid', 'Functie', 'Email', 'Email privé', 'Nationaliteit', 'Geslacht', 'Geboortedatum', 'Geboorteland', 'Geboortestad', 'Erelidnummer', 'Categorie', 'Sociaal statuut', 'Type', 'St. nummer', 'Tel. nummer', 'Gez.', 'Adres', and 'Postcode'.

Commando's • Met dit veld kunt u aangeven hoe de zoekmachine moet zoeken. De mogelijkheden zijn:

- StartWith:** hij zoekt alle woorden die beginnen met de letters die u heeft ingetypt.
- Like:** hij zoekt alle woorden die de letters bevatten die u heeft ingetypt.
- NotLike:** hij zoekt alle woorden die niet de letters bevatten die u heeft ingetypt.
- Equal:** hij zoekt alle woorden die enkel en alleen uit die letters bestaan die u heeft ingetypt.
- NotNull:** zo geeft u aan dat u alle journalisten zoekt bij wie dit zoekveld niet leeg is.
- Null:** zo geeft u aan dat u alle journalisten zoekt bij wie dit zoekveld leeg is.
- Between:** Bij zoekvelden die getallen of data bevatten, kunt u aangeven tussen welke twee getallen of data hij moet zoeken.
- NotBetween:** Bij zoekvelden die getallen of data bevatten, kunt u aangeven dat u de fiches met gegevens tussen twee getallen of data niet wil zien.

Afrolmenu • In verschillende zoekvelden ziet u het symbool van een loep. Als u daarop klikt, krijgt u een afrolmenu met de verschillende keuzemogelijkheden voor dat zoekveld. Voor sommige zoekvelden is het zelfs aan te raden altijd het afrolmenu te gebruiken om er zeker van te zijn dat het systeem uw zoekterm herkent en terugvindt. Dit geldt voor categorie, specialisatie, sociaal statuut, functie en type (redacteur, beeldpers of beide). Als het om een lang afrolmenu gaat, kan het wel zijn dat het even duurt voor het opent nadat u er op geklikt heeft. Opgelet: om uw keuze te bevestigen moet u onderaan het afrolmenu op 'Ok' klikken, anders wordt uw keuze niet geregistreerd.

‘Niemand is ooit journalist geworden om te behagen’

Milieujournalistiek ligt historica Tine Hens (44) nauw aan het hart. Vorig jaar werd haar dossier over de klimaatop in Marrakesh bekroond met de FRDO Persprijs voor Duurzame Ontwikkeling. Hens gelooft in de zachte kracht van kleine ecologische projecten, maar is hard voor sommige collega-journalisten.

MONICA MORITZ

‘Om te beginnen wordt over milieu-thema’s véél te weinig geschreven. Bovendien zijn dat geen thema’s die alleen op de wetenschapspagina’s horen. Ze hebben raakvlakken met andere en zelfs algemene onderwerpen. In interviews over de uitbreiding van de luchthaven gaat het alleen over het belang van de economie. Een vraag over de impact op het klimaat komt niet aan bod. Enkel schrijven over klimaat als het over het klimaat gaat, is vergeten dat alles met elkaar verbonden is. Onlangs las ik een stuk in *De Standaard* over de gigantische olieproductie van Amerika. Niet één keer kwam het woord klimaatverandering daarin voor — dat kan toch niet? In zo’n artikel zou op zijn minst de vraag moeten rijzen of dat compatibel is met het klimaatbeleid dat we moeten voeren. Als we alles oppompen wat in de grond zit, is ons klimaat gewoon naar de vaantjes. Dat moet je schrijven, dat is noodzakelijk en objectieve informatie.’

Je ijvert dus voor meer eco-kritiek?

‘Ik zou het fijn vinden — en het is ook noodzakelijk — mochten journalisten zich telkens afvragen welke gevolgen bepaalde beslissingen hebben voor het milieu. Als het gaat over begroting, dan hoor je te vragen of die berekeningen conform zijn

met de minimale maatregelen die in het klimaatakkoord van Parijs zijn afgesproken. De voorbije legislatuur is er in het federaal parlement nauwelijks gedebatteerd over klimaatbeleid. Niks, nul! En naar mijn gevoel heeft de pers zich daar ook niet druk over gemaakt. De journalistiek mag best kritischer zijn. Er kan echt wel wat vaker ruimte gemaakt worden om na te denken over het systeem waarin we leven. Dat is natuurlijk moeilijk, omdat je zo makkelijk in een ideologisch vaarwater kunt belanden. Maar volg me, ik kan je wel aan objectieve

stysteemkritiek doen.’

Waar trek je de grens tussen journalistiek en engagement?

‘Dat is altijd zoeken en aftasten, maar ik vind dat je als journalist best geëngageerd mag zijn, daar is niets mis mee. Voor mij is journalistiek een manier om in de wereld te staan, om een forum te geven aan mensen die niet gehoord worden.’

Kun je daarbij je onderwerpen nog objectief benaderen?

‘Ja, maar je blijft een mens. Een onderwerp kiezen is immers al een

vorm van engagement. Je bent objectief in de benadering van je onderwerp, maar je selecteert bewust een bepaald thema.'

Je hamert in je stukken vaak op de noodzaak van een globaal beleid inzake milieu en klimaat. Overal ter wereld ligt zwerfvuil en eten wordt massaal weggegooid. Schiet de opvoeding thuis en op school daar niet tekort?

'Het is nogal eenvoudig om de oplossingen voor zogenaamde problemen naar individuele mensen door te schuiven of te zeggen dat ze niet goed opgevoed zijn. Je kunt er beter voor zorgen dat de normen veranderen, dat minder en herbruikbare verpakkingen normaal worden. Van het duurzame het nieuwe normaal maken. Dat kun je beter vanuit een beleid stimuleren in plaats van mensen met de vinger te wijzen en te zeggen: *Hey, jij doet dit fout*. Maar ja, er is nog veel werk aan de winkel.'

Hoe kan de overheid het verschil maken?

'We moeten zorgen dat er minder afval geproduceerd wordt. Kenia heeft de plastic zakjes al volledig verbannen. Handelaars die ze nog gebruiken, krijgen een zware boete. Dat is een beleidskeuze. Je zult altijd mensen hebben die echt bezig zijn met milieu en hun zakjes hergebruiken, maar je kunt niet verwachten dat iedereen dat vanuit zichzelf doet. Er zijn nu wel boetes op zwerfvuil en sluikestorten, alleen is er geen handhavingsbeleid. Maak van overlastboetes een prioriteit. We zijn gewoon veel te laks.'

Kan milieujournalistiek effect hebben?

'Voor mij heeft schrijven over milieu wel zin. Ga ik daarmee de wereld veranderen? Nee, absoluut niet, maar er niet over schrijven zal zeker niks veranderen. Mijn boek over kleine ecologische projecten, *Het Klein Verzet*, is gegroeid uit iets wat ik om mij heen zag gebeuren, namelijk dat steeds meer mensen beseffen dat we anders moeten leven en werken, al is het maar op kleine schaal. Ik vraag mij natuurlijk ook af of er alleen in

mijn ogen iets aan het bewegen is omdat ik daar aandacht voor heb. Toch heb ik overal in Europa kunnen vaststellen dat mensen vanuit een lokale of persoonlijke behoefte hun leven anders inrichten. Lezers zetten ook vraagtekens bij kleine veranderingen. Op wereldschaal zullen die het verschil niet maken, maar soms onderschatten we toch het belang van andere denkwijzen of pogingen om gewoon eens iets te proberen. Ik schrijf ook nergens dat we allemaal onze eigen groenten moeten kweken, maar ik zie wel dat mensen daar gelukkig van worden. Daarover schrijven is belangrijker dan te zeggen dat het niks uithaalt. Dat is een gemakzuchtige houding.'

Dus geen journalistiek vlindereffect?

'Ik wil daar heel graag in geloven, maar ik ben geen goeroe of zo, ik kan alleen maar schrijven over wat ik heb kunnen vaststellen, punt. Een werkloze die dankzij zo'n klein initiatief uit zijn miserie kruipt, dat is een heel klein verhaal, maar voor die mens is dat wel belangrijk en misschien kan dat ook iets betekenen voor iemand anders. Ik heb onlangs

'ER GAAN GIGANTISCHE SUBSIDIES NAAR MEDIABEDRIJVEN WAAR JOURNALISTEN ZELF NIETS AAN HEBBEN'

TINE HENS

in Bretagne een reportage gemaakt over boeren die blijikbaar maar twee opties meer hebben: stoppen of letterlijk uit het leven stappen. Boeren die zelfdoding plegen, dat is een stille epidemie zowel in Frankrijk als in België. Het is interessant om vast te stellen dat traditionele, Bretoense boeren vanuit hun praktijk vaststellen dat lokale productie, thuisverkoop en samenwerken met andere boeren ze weer adem- en

levensruimte geven. Het zijn allemaal zaken die ecologisch en sociaal bewogen mensen ook voorstellen, maar waar hun eigen belangenorganisaties minder oog voor hebben.'

De consument wil ook alles steeds goedkoper.

'Zeker, maar de industrie heeft zich daartussen genesteld en pikt gewoon de winst in. Daarom hamer ik zo op dat beleid en de verantwoordelijkheid van politici. Gemeenschappelijk landbouwbeleid moet wel over die boeren gaan en niet over de Nestlé's van deze wereld. Dat moet je als journalist blijven aankaarten. Sommige boeren verdienen nog 350 euro per maand, die zitten tot over hun oren in de schulden, soms door absurde toestanden. Vorig seizoen waren de bloemkolen zogezegd te groot! En dus hebben ze die niet aan de beste prijs kunnen verkopen en de plantjes van die te grote bloemkolen nog niet kunnen betalen! Dat is waanzin. Boeren staan daar machteloos en worden daarom strijdvaardiger. Die willen niet meer produceren voor de wereldmarkt. Wie beslist er of bloemkolen te groot zijn? Of de erwten allemaal even groot en groen moeten zijn. Is dat allemaal de schuld van de consument? Ik noem dat een groot gebrek aan logica.'

De logica van de voedingsindustrie?

'Als de voedingsindustrie beweert dat de consument bloemkool of wat dan ook op maat eist, weet je dat dat klinkklare onzin is. Ik eis niet dat mijn komkommers recht moeten zijn, ik wil dat die lekker en gezond zijn. Geen enkele consument vraagt om groenten nog eens apart in plastic te verpakken. Maar het gebeurt en passeert. We blijven in de media over de wereld praten alsof eeuwige groei een normaal verschijnsel is. Dat is het niet. Altijd moeten we de vraag durven stellen: is dat verenigbaar met de klimaatdoelstellingen? Wat zijn de gevolgen? Mensen zullen vinden dat je zaagt, maar is er ooit iemand journalist geworden om te behagen?'

Heb je die drang om daarover te schrijven al lang?

'*Goh*, ik heb altijd willen schrijven en ik zat als kind al met vragen over de wereld. Waarom zijn de dingen zoals

ze zijn? Daarom heb ik geschiedenis gestudeerd. Ik vond het alleen jammer dat die geschiedenis zich beperkte tot de geschiedenis van de mens, terwijl ik graag ook iets meer wilde weten over de geschiedenis van de natuur, van planten en dieren, dat hoort er volgens mij bij. Het is tekenend voor ons mensbeeld dat we ons uit die geschiedenis van de natuur lichten en wat wij doen als iets apart bekijken. In de eerste licentie schreef ik ook voor de *Campuskrant* en eerder, op school, begon ik via een leraar, die regionale correspondent was voor *Het Nieuwsblad*, ook bijdragen te leveren voor die krant. Zo ben ik van *Het Nieuwsblad* bij *De Standaard*, en later bij *Knack* en *Humo* beland.'

Sinds 1 september vorig jaar ben je – deeltijds – vaste medewerker bij MO*. Hoe heb je het zo lang volgehouden als freelancer?

'Ik heb daar tot nu toe altijd van kunnen leven. Waarschijnlijk heb ik nog net de periode meegemaakt waarin ik als freelancer zowel voor *De Standaard* als voor *Knack* of *Humo* kon werken. Tot 2007 heb ik vooral voor de weekendbijlage van *De Standaard* geschreven. Ik kreeg daar een vast bedrag voor een aantal stukken en woonde ook de redactievergaderingen bij. Tussen 2007 tot 2011 heb ik als historica aan de universiteit meegewerkt aan een project rond de Eerste Wereldoorlog en het interbellum. Daar heb ik ook een boek over geschreven (*Oorlog in tijden van vrede*). Daarna ben ik vooral voor *Knack* gaan werken. Door *Het Klein Verzet* ben ik uiteindelijk bij MO* beland. Alma de Walsche ging met pensioen, en toen vroeg Gie (*Goris, hoofdredacteur, red.*) of ik voor MO* het klimaat wilde opvolgen. Ik heb geen moment gearzeld.'

Vijf jaar voor #MeToo een begrip werd, getuigde je openlijk hoe Pol Van den Driessche, jouw toenmalige hoofdredacteur bij 'Het Nieuwsblad', over de schreef ging. Toch maakt die man zes jaar

later een comeback in de politiek. Wat vind je daarvan?

(*Aarzelt*) Die man als kandidaat-burgemeester naar voren schuiven, is gewoon griezelig. Ik was 23 jaar toen hij mij in de hoek van zijn bureau duwde en me tegen mijn zin begon te kussen. Het was mijn eerste job, ik was naïef en dat soort mannen profiteert daarvan. Ik heb hem weggeduwd en er niets aan overgehouden, maar wat ik het pijnlijkste vond, is dat de hele redactie op de hoogte was en niemand mij had gewaarschuwd. Daar heerste een soort omerta. Ik ben niet getraumatiseerd en heb kunnen doen wat ik wilde doen, maar ik blijf me afvragen: hoe komt het dat die man weer komt bovendien? Dat een partij daar nog mee uitpakt ook. Ik vind het een vreemde spreidstand: de mond vol hebben over vrouwenrechten, maar wel iemand naar voor schuiven van wie iedereen weet dat hij een probleem met vrouwen heeft. En als je daar te veel over moppert, ben je een onnozele zeur. Daar gaat het niet om, het heeft te maken met een fundamenteel onrecht: de ongelijkheid tussen man en vrouw. Hoe je het ook draait en keert, ik denk niet dat er heel veel mannen lastiggevallen worden op redacties.'

Zijn freelance journalisten vaker het slachtoffer van ongewenste intimiteiten?

'Grensoverschrijdend gedrag hangt niet alleen met machtsmisbruik samen, maar ook met preciaire statuten. Vrouwen die niet per opdracht betaald worden, lopen minder risico's. Freelancers kunnen niet terugvallen op een vakbond om bepaalde arbeidsvoorwaarden af te dwingen en worden vaak als concurrenten tegen elkaar uitgespeeld. Ze bekleden de zwakste positie en natuurlijk maakt een bedrijf daar graag gebruik van. In de media zijn vaste contracten vandaag de uitzondering en moet vooral de VVJ journalisten steunen en begeleiden, en als beroepsvereniging ervoor zorgen dat de arbeidsvoorwaarden oké zijn. En die zijn op dit moment echt niet oké, terwijl dat toch een prioriteit is. Uiteindelijk zijn het mensen die journalistiek maken, zelfs

al bestaan er algoritmes voor standaard berichten. De mooie verhalen, de reportages, die zullen toch altijd nog wel door mensen geschreven worden, die moet je koesteren en ik vrees dat dat te weinig gebeurt.'

Vind je overigens dat mannen die vrouwen afluiten een gasboete moeten krijgen?

(*Lacht hartelijk*) 'Nee, dat vind ik niet, dan maak je die #MeToo-beweging belachelijk. Het mag geen heksenjacht worden. Ze moet mensen die niet gehoord worden een ernstig forum geven, zodat hun verhaal niet genegeerd wordt. Machtsmisbruik mag je niet toelaten, op geen enkele manier, zeker seksueel niet. Ongewenst seksueel gedrag bestaat officieel pas sinds 1992 in België. De krant waar ik begon had ook een preventieadviseur, maar hoeveel recht heb je als officieuze

'We blijven in de media over de wereld praten alsof eeuwige groei een normaal verschijnsel is.' © Jonas Lampens

werknemer op het welwillende oor van een vertrouwenspersoon? Misschien moet de VVJ zich daar ook eens over buigen.'

De VVJ besteedt wel behoorlijk veel aandacht aan de zwakke arbeidspositie van freelancers. Er is een adviseur en een vademecum voor freelancers. Er wordt ook permanent voor freelancers gelobbyd bij uitgever en de overheid. Alleen moet je de freelancers zelf meekrijgen. En daar loopt het veelal mis: freelancers zijn weinig solidair met soortgenoten en gemeenschappelijke belangen.

'We moeten dringend met z'n allen nadenken over de betekenis van journalistiek in deze samenleving. Vinden wij ze in een democratie essentieel, dan zullen wij ervoor moeten zorgen dat alle voorwaarden

vervuld zijn om kwaliteitsjournalistiek te blijven maken. Vandaag wil het publiek de informatie gratis en dan is de vraag: moeten daar belastingmiddelen voor vrijgemaakt worden? Er gaan gigantische subsidies naar grote mediabedrijven waar journalisten zelf niks aan hebben. Ik ben heel benieuwd naar wat de toekomst zal brengen. Zijn we de laatste generatie die nog op de klassieke manier kan werken? Als je ziet hoe ze de berichtgeving manipuleren (*windt zich op*), die trollenaccounts op FB die een massa bijna oncontroleerbare fakeberichten versturen, waar sta je dan als journalist? De impact van Facebook op publicaties is enorm, het online leesgedrag wordt bijna bepaald door Facebook. Lezers surfen niet meer naar de website van een krant of blad, ze vinden artikels via Facebook. Dat is een bedrijf waar niemand vat op heeft en dat beslist of kan bepalen wie wat

leest. Gelukkig is er toch een beetje goed nieuws, *The Guardian* is erin geslaagd om op basis van ledenbijdragen overeind te blijven en het aantal betalende lezers is er zelfs gestegen.'

Wat vind je ervan dat ook de publieke omroep haar kassa spekt met reclame?

'Eerlijk: ik vind dat reclame niet hoort op een openbare omroep. We zijn reclame zo normaal gaan vinden en maken onszelf wijs dat het 'bij de wereld hoort.' Waarom is dat zo? Ik heb de impact van reclame zelf meegemaakt toen ik in 2000 voor *Standaard Magazine* werkte. Ze hebben ze er een lifestyleblad van gemaakt deels om dure reclame binnen te halen. Dan werd ons letterlijk gevraagd om over lippenstift te schrijven of over de nieuwe Jeep, *want de mensen zijn daarmee bezig*. Is dat dan journalistiek of is het product placement?'

Rechter geeft 'Apache' gelijk

In twee gelijklopende vonnissen heeft de Antwerpse rechtbank van eerste aanleg 'Apache.be' gelijk gegeven in haar conflict met Land Invest Group en Joeri Dillen, ex-kabinetschef van Bart De Wever. Volgens de rechtbank hebben de journalisten van 'Apache' degelijk journalistiek werk afgeleverd.

POL DELTOUR

Zowat anderhalf jaar geleden lanceerden Joeri Dillen en bouwprojectontwikkelaar Land Invest Group dagvaardingen tegen twee journalisten, de hoofdredacteur (enkel gedagvaard door Land Invest Group) en de operationeel directeur van *Apache*. De verwijten waren gelijklopend: in een twintigtal bijdragen, gepubliceerd in de periode 2013-2017, zou *Apache* zich te buiten zijn gegaan aan onjuiste berichtgeving, lasterlijke uitlatingen en de vermening van feiten en opinies. De berichtgeving in kwestie betrof voornamelijk de verkoop van een stuk grond, voordien ingenomen door Renault, gelegen aan de Tunnelplaats in Antwerpen. De koper van dienst: de nv Tunnelplaats, een dochtervennootschap van Land Invest Group. Enkele artikels berichtten over de weerslag van de Optima-crisis op Land Invest Group. Bij dat alles werden ook banden tussen vastgoedpromotoren, de politiek en Joeri Dillen toegelicht. Volgens eisers leverde de berichtgeving tegelijk een schending van artikel 1382 Burgerlijk Wetboek en de eigen deontologische regels van de journalistiek op. De schadeclaims waren niet gering. Land Invest Group vorderde een provisionele schadevergoeding – morele en materiële schade vermengd – van 250.000 euro. Daarnaast moest *Apache* alle gelaakte berichtgeving van de website verwijderen. Land Invest Group vorderde tevens een verwijzing naar het vonnis bovenaan de homepage van *Apache.be* en op haar Twitter- en Facebookkanalen gedurende 365 dagen, dit alles met een dwangsom van 2.500 euro per dag vertraging. Joeri Dillens vordering liep grotendeels gelijk hiermee, behalve op

het punt van de eigenlijke schadevergoeding, die hij vastlegde op 100.000 euro.

'INTIMIDATIE'

Apache weerde zich fors. De journalisten verweten Land Invest Group onder meer dat ze niet verduidelijkte welke precieze feiten dan wel onjuist zouden zijn. 'Pure intimidatie', zo noemde hoofdredacteur Karl van den Broeck de vorderingen. Te meer omdat ze voor een niet zo kapitaalkrachtig nieuwsmidium als *Apache* het einde kunnen betekenen. De onnauwkeurigheid van de dagvaarding van Land Invest Group noopte *Apache* ertoe de nietigheid ervan te vorderen. Maar daarop ging de rechtbank niet in. Volgens haar bevatte de dagvaarding wel degelijk in voldoende mate het voorwerp en de korte samenvatting van de eis.

Joeri Dillen verweet de journalisten enkele specifieke beweringen: dat hij betrokken zou zijn geweest bij miljoenencarrouzels, dat hij directeur zou zijn geweest bij Land Invest Group, en dat hij zou hebben geneusd in vertrouwelijke documenten. Telkens ging het om foutieve berichtgeving, aldus Dillen, en voldeden de journalisten dus niet aan hun onderzoeksplicht en zorgvuldigheidsnorm. De rechtbank ziet het anders. Ze herinnert er vooreerst aan dat de toetssteen bij de toepassing van artikel 1382 B.W. die van een 'normaal, zorgvuldig en omzichtig journalist' is, en dat de beoordeling van een en ander moet gebeuren in het raamwerk van de rechten en plichten uitgestippeld in artikel 10 EVRM (Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens).

Zo is van belang dat Joeri Dillen wel degelijk als een 'publiek persoon' kan

worden beschouwd. Hij was kabinetschef van Antwerps burgemeester Bart De Wever, en werkte eerder als projectleider Ruimtelijke Ordening op de dienst Stadsontwikkeling in Antwerpen en als kabinetsadviseur van schepen Ludo Van Campenhout. Hierdoor, aldus de rechtbank, moet Dillen meer kritiek kunnen verdragen dan een gemiddelde burger.

De rechtbank beaamt ook de stelling van *Apache* dat de berichtgeving betrekking heeft op 'onderwerpen van algemeen belang'. De bedoeling van de nieuwssite was 'een kritische doorlichting van het stedenbouwkundig beleid van het Antwerpse stadsbestuur', met daarbij aandacht voor 'de mogelijke rol van eiser'.

Volgens de rechtbank maakt *Apache* overigens voldoende onderscheid tussen feiten en commentaar. 'Uit de artikels zelf blijkt afdoende wanneer het gaat om opinies, beweringen dan wel om feitelijkheden of het stellen van vragen. (...) Kritische vraagstellingen kunnen ten deze niet beschouwd worden als verdachtmakingen of beschuldigingen.'

En de rechtbank vervolgt: '*Apache* heeft Dillen bovendien steeds de kans gegeven om commentaar te geven op de aangehaalde feiten, hetgeen hij ook meermaals gedaan heeft, en dit werd eveneens gepubliceerd.'

ONDERZOEKSP LICHT

Het belet volgens de rechtbank niet dat er hier en daar toch onnauwkeurigheden in de artikelenreeks zijn geslopen. Meer bepaald met betrekking tot het beschreven carrièreverloop van Joeri Dillen 'blijkt de berichtgeving thans ongenueanceerd en onnauwkeurig', aldus het vonnis. Anderzijds hebben de journalisten zich hiervoor gebaseerd op het eigen, openbare Linked In-profiel van Dillen, wordt daar onmiddellijk aan toegevoegd. 'Dat eiser stelt dat hij dit profiel niet zelf heeft ingevuld, doet aan het voorgaande geen afbreuk.' Essentieel is dat de rechtbank bij dat alles van journalisten 'geen absolute objectiviteit' verwacht, aangezien dit

nu eenmaal 'onmogelijk' is. 'De onderzoeksplicht van de journalist is geen resultaatsverbintenis wat betreft de juistheid van de feiten.' Wat niet belet dat 'de gegevens op een redelijke wijze gecontroleerd zijn, dat de informatie betrouwbaar is'. Maar dat is voor de gelaakte berichtgeving wel degelijk het geval, aldus de rechtbank. 'Uit de stukken blijkt dat de journalisten voldoende inspanningen geleverd hebben om de informatie zo waarheidsgetrouw mogelijk weer te geven en de bronnen te controleren. (...) De kritische vragen die verweerders stellen, vinden afdoende steun in geloofwaardig feitenmateriaal.'

COMMERCIELE BELANGEN

Gelijklopende overwegingen hanteert de rechtbank in haar uitspraak over Land Invest Group. Hier wijzen de rechters erop dat de eiser een onderneming is, voor wie dus louter commerciële belangen gelden – wat extra journalistieke aandacht verantwoordt. En ook hier wordt vastgesteld dat de *Apache*-journalisten als 'normaal zorgvuldig en omzichtig journalist' zijn te werk gegaan. 'Uit de stukken blijkt immers afdoende dat verweerders onderzoek gedaan hebben naar de betrouwbaarheid van de bronnen en de waarachtigheid van de feiten door onder andere de consultatie van de oprichtingsaktes, nazicht naar jaarrekeningen en uittreksels uit het Belgisch Staatsblad, nazicht van de bouwvoorschriften en de verkoopaktes evenals het Collegebesluit.'

Tot slot ook hier: 'Dat de meest recente berichtgeving mogelijks minder genuanceerd is weergegeven, betekent niet dat verweerders de verplichting van een normaal voorzichtig en bedachtzaam journalist of hoofdredacteur hebben geschonden.'

EN DE UITGEVER ?

Nog meegeven dat de rechtbank in beide zaken de vordering tegen de operationele directeur van *Apache* ontoelaatbaar verklaart. Als uitgever geniet hij immers de immunititeit die vervat ligt in het cascadeprincipe uit artikel 25 Grondwet: als de auteur van een werk bekend is, draagt die de volle verantwoordelijkheid voor dat werk. Een uitgever kan wel aansprakelijk worden gesteld voor afzonderlijke fouten die hij persoonlijk begaat, maar daar is in casu, aldus de Antwerpse

'Het Nieuwsblad' veroordeeld voor nep-interview Batshuayi

De rechtbank van Gent moest zich onlangs buigen over een schadeclaim van topvoetballer Michy Batshuayi tegen een journalist en de uitgever van *Het Nieuwsblad*. Aanleiding was de publicatie, in de sportbijlage *Fan*, van een gecompileerd interview met Batshuayi dat als een authentiek interview werd voorgesteld. De journalist erkende tijdens het proces het interview te hebben samengesteld uit citaten die elders waren verschenen. Volgens de Gentse rechters is dat een fout in de zin van artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek. Bovendien sloop in het artikel een jammere fout. De journalist liet uitschijnen dat Batshuayi een voorkeur heeft voor de Premier League en daarom een club als FC Barcelona niet zou zien zitten. Batshuayi weerlegt die verklaringen ooit te hebben gedaan, en wordt op dit punt door de rechtbank gevolgd. Mediahuis krijgt nog een tik op de vingers wegens een fout bij de eindredactie. Die publiceerde bij het artikel een quote – 'Barça zegt me niet veel. Die spelen veel te laat op de avond' – die niet in het artikel terug te vinden is. Batshuayi vorderde van de journalist en de uitgever 20.000 euro en de publicatie van het vonnis in diverse magazines. De rechtbank kende hem 1.500 euro toe en de publicatie van het vonnis in *Het Nieuwsblad* zelf – publicatie die plaatsvond op 10/3 jl. (PD)

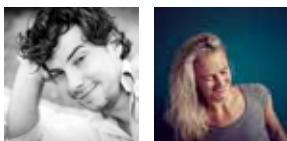
Eindredactie in de fout in artikel over culinair journalist

Journalist Jan Stevens maakte geen fout toen hij culinair journalist Willem Asaert in 'De Morgen' belangenvermenging aanreef. Uitgever De Persgroep moet Asaert wel 1 euro schadeloosstelling betalen wegens een foute titel die de eindredactie boven het stuk plaatste. Dat besliste de Brusselse rechtbank.

Jan Stevens publiceerde zijn reportage in juni 2015 onder de titel 'Culinair journalist afgeserveerd – Stinkende potjes in de restaurantwereld'. Aan de oorsprong lag een anonieme mail waarin culinair journalist Willem Asaert werd beschuldigd van 'chantage' van restauranthouders. Asaert had met vennoot Stef Van der Schueren de bvba TableFever opgericht, een platform om in restaurants tafels te reserveren. Nu contacteerde Van der Schueren restaurants met de boodschap dat als ze cliënt werden van TableFever, ze op positieve recensies konden rekenen van journalist Asaert, onder meer in de culinaire gids *Gault&Millau*. Volgens *De Morgen* was Asaert van de praktijken op de hoogte. Asaert vorderde van Stevens en zijn uitgever 10.000 euro schadevergoeding wegens laster. Daar ging de rechtbank van Brussel niet op in. Volgens de rechters ging de journalist wel degelijk zorgvuldig te werk en werd een reactie van Asaert en Van der Schueren weergegeven. Het enige waar de rechtbank zich aan stoort, is een titel boven het artikel waarin wordt gezegd dat ook Asaert persoonlijk goede recensies zou hebben beloofd in ruil voor een zakendeal. Dat blijkt niet uit de feiten, noch uit het artikel zelf. Enkel vennoot Van der Schueren ging zich aan de praktijk te buiten. De rechtbank wijt de fout aan de eindredactie van de krant, en dus aan de uitgever. Die wordt veroordeeld tot 1 euro schadevergoeding voor Asaert. *De Morgen* moet het vonnis ook publiceren, zowel in de krant als op de nieuwssite. (PD)

FOTOROL

Een beroepsfotograaf kiest een bijzondere foto van een collega, en geeft de rol door.

JAMES ARTHUR kiest een foto van **JULIE LANDRIEU**

‘Julie maakte deze foto op de set van de film *Patser*. Het beeld belichaamt in feite helemaal wie Julie is als fotografe, maar ook als persoon. De warmte in deze foto, het zachte licht, de scherptediepte, de kadrering, alles zit perfect in balans. Misschien komt dat wel omdat Julie in het dagelijkse leven ook yoga-lessen geeft... Ik bewonder haar niet louter om haar fotografie, maar ook om wie ze is, namelijk een warme oprechte persoon met het hart op de juiste plaats.’

Onderzoek naar grensoverschrijdend gedrag in mediasector

Naar aanleiding van berichten over seksueel grensoverschrijdend gedrag in de media- en cultuursector voert de onderzoeksgroep CuDOS van de UGent op initiatief van Vlaams minister Gatz onderzoek naar de draagwijdte van het probleem in de sector.

De klemtoon ligt op het vinden van risicofactoren en goede ondersteuningsmaatregelen voor slachtoffers. De enquête wil detecteren wie de risicogroepen zijn, waarom slachtoffers van seksueel grensoverschrijdend gedrag al dan niet melding maken hiervan, welke kanalen voor melding goed werken, en op welke manier slachtoffers beter kunnen worden ondersteund. Het onderzoek wordt, met logistieke steun van de VVJ, uitgevoerd door Mart Willekens onder leiding van Jessy Siongers en professor John Lievens van de onderzoeksgroep CuDOS, vakgroep sociologie aan de Universiteit Gent. Op www.journalist.be vind je meer informatie over het project en een vertrouwelijkheidsgarantie. VVJ-leden ontvangen een mail met uitnodiging tot deelneming aan het onderzoek. Dank alvast voor uw bereidwilligheid!

Nieuw Vademecum voor Freelancejournalisten

Welke formaliteiten moet ik vervullen als startende ondernemer? Maakt het Zomerakkoord het aantrekkelijker om over te schakelen naar een vennootschap? Kan mijn vennootschap auteursrechten uitkeren? Het zijn maar enkele van de vele thema's die op een gestructureerde en toegankelijke manier worden behandeld in de nieuwe editie van ons *Vademecum voor Freelancejournalisten*. Het richt zich tot de startende zelfstandige, maar evengoed tot de freelance journalist die meer wil weten over een bepaald issue. Een vernieuwde versie komt eerstdaags online – alle leden worden hiervan per mail verwittigd.

Overigens hebben we zelf ook een vraag: wil je meer te weten komen over een thema dat nog niet aan bod komt in het *Vademecum*, laat het ons weten. We spitten het graag voor je uit. Nog meegeven dat je ook voor persoonlijk advies bij de VVJ aan het goede adres bent. Voor VVJ-leden gaat het om een uitgebreide service, niet-leden kunnen via www.journalistenloket.be eerstelijnsadvies krijgen.

Info, suggesties of nood aan advies? Contacteer Charlotte Michils, juridisch adviseur VVJ: tel. 02 777 08 40 of charlotte.michils@journalist.be

IN MEMORIAM

De voorbije weken ontvielen ons enkele gewaardeerde (ex-)collega's. Een huldebetuyging in vijf delen.

JAN SCHODTS (26.02.1937 – 07.03.2018)

Vader van de VTM-nieuwsdienst

Toen ik bij VRT begon, leek Jan Schodts me wat nors, wat kortaf ook. En ook als nieuwslezer op tv keek hij stevast bezorgd en ernstig. Na 20 jaar werd hij directeur van de Wereldomroep. Jan kwam uit Gent, maar dat kon je aan hem niet horen. Hij interviewde scherp, leep, op het sikkeneurige af. Zijn inzicht in de mediasector en zijn rechtenstudie zullen daar niet vreemd aan zijn geweest. Politiek en interne keuken, dat was zijn wereld. Na werk voor *Panorama* en *Ieder Zijn Waarheid* (met Etienne Van den Bergh) rook hij nieuwe verschuivingen. In 1988 verkaste hij naar VTM, en zette er de nieuwsdienst op. In 1994 deed hij dat over met VT4. Volgde nog zijn presentatiewerk bij de Christendemocratische Omroep. Ik vermoed dat hij dat als een sneer zag naar iedereen die hem al had afgeschreven. (Lukas De Vos)

© Foto Belga

DIRK CASTREL (17.05.1952 – 02.02.2018)

Uitmunten Wetstraatjournalist

Dirk Castrel blijft bij velen in het geheugen hangen als uitmuntende Wetstraatjournalist van *Gazet van Antwerpen*. Het belet niet dat hij het zwaar had met diverse ontwikkelingen van zijn krant: de sluipende opsorping, eerst in Concentra, later in Corelio/Mediahuis; de afbouw van de grote politieke werven (Wetstraat, buitenland, Europa); de verglijding naar een regionaal nieuwsblad. Zelf was hij een betrouwbare verslaggever, geen opiniemaker. Ook al kon hij in sommige commentaren zijn keuzes niet verbergen: tegen het roekeloos rijden, voor de vrije raadpleegbaarheid van het

VRT-archief door leraars, tegen het gepingel over de toegankelijkheid van de Antwerpse haven.

Uiteindelijk viel hij voor de lokroep van de politiek. De toenmalige CVP erkende zijn talenten en zo werd hij in de jaren tachtig even woordvoerder van die partij. Zo zag hij de andere kant van het toneel.

Toen Lou De Clerck, woordvoerder van toenmalig premier Wilfried Martens, in 1985 hoofdredacteur werd van de *Gazet*, nam hij Dirk terug mee naar de krant. Daar bleef hij tot zijn pensioen in 2014. (LDV)

GUIDO BOODTS (27.03.1944 – 02.03.2018)

Europakenner van het eerste uur

Europadeskundigen zijn dun gezaaid. Met zijn economische opleiding en zijn vertrouwdheid met internationale politiek was Guido Boodts, samen met Piet Lambrechts van de *FET*, een voortrekker van de Europese berichtgeving in onze media. *De Standaard* (1969-2004) was zijn vaste honk. Boodts was behalve bescheiden en grondig ook een verstandig debater. Hij las de geopolitiek als zijn handpalm. Al in 1998 stelde hij prompt dat Turkije nooit lid zou

worden van de EU zolang Ankara er niet in slaagde het Koerdische probleem op te lossen. Dat zag Boodts scherp, de Turkse inval in Afrin bevestigde de blijvende onwil om een democratisch overlegmodel te realiseren. En overleg, daar was hij zelf een kraan in. Hij werd directeur bij VUM-Media, later Corelio, en fungeerde als voorzitter van de NV Krantenfonds. Verder zetelde hij nog in het bestuur van Brussel Deze Week. (LDV)

STAF KNOP (20.10.1921 – 05.03.2018)

Geboren verteller

Ondanks een veelzijdige carrière is Staf Knop altijd journalist gebleven. Van 1949 tot 1972 werkte hij op de redactie van *Het Laatste Nieuws* als theater- en filmrecensent. Daarna werd hij tot 1986 artistiek directeur van het Casino in Knokke. Ook was hij een pionier van de Vlaamse televisie. Zo schreef hij enkele afleveringen van het populaire feuilleton *Schipper naast Mathilde*, maakte hij deel uit van het panel van de quiz *'t Is maar een woord*, en was hij een gevreesd jurylid van *Canzonissima*.

Staf Knop was een geboren verteller. Hij schreef een dertigtal toneelstukken, waaronder *Naakt voor spiegel* (voor An Petersen).

Uit zijn talloze scenario's voor film- en tv-series bleek zijn bijzondere interesse voor geschiedenis. Voor het filmtijdschrift *Cinemagie* schreef hij een artikelenreeks over Hollywood. Op zijn negentigste schreef Staf Knop nog zijn meeslepende autobiografische oorlogsverhaal, *Wilhelmstrasse 119 - Berlin*. (Freddy Sartor)

MARK VANLOMBEEK (1.01.1950 – 04.03.2018)

Goedmoedige sportmens

Ik versloeg mijn eerste Ronde van Frankrijk voor Jan Wauters in 1979. Vanlombek was toen een begrip in wording. Dat was nadat de schattige Fred De Bruyne er als wilercommentator op tv na zestien jaar de brui aan gaf. Vanlombek en De Pelsmaecker stonden klaar. De stijl werd anders, minder volks, maar met een groot enthousiasme, en 'met volle mond', zoals Vanlombek sprak, tot in de film *Allez, Eddy* (2012) toe. Hij hiéld van wielen. Wellicht is hij de goedmoedigste sportmens die ik ooit heb ontmoet, zonder franjes, zonder kapsones, altijd open, altijd goedgemutst, altijd in voor de betere maaltijd. Het nieuwe bedrijfsmodel van de VRT brak hem evenwel zuur op. In 1999 mocht hij Jan Wauters' kompaan Mark Stassijns niet opvolgen als hoofd van de sportredactie. Toen zocht hij soelaas bij VTM, waar hij woordvoerder werd tot zijn pensioen. Ook in de gemeentepolitiek, naast Eric Van Rompuy, vond hij nog zijn ding. Tot kanker hem velde. De volkscultuur oogt ineens arm. (LDV)

DOSSIER 2018/06**DIRECTRICE SJOEMELT****KLAGER: DB****TEGEN: HET LAATSTE NIEUWS****UITSPRAAK: KLACHT IS ONGEGROND****FEITEN**

De artikels gaan over de directrice van een school in Aalst, die geld uit een fonds voor arme leerlingen gebruikt zou hebben om luxe-producten voor zichzelf te kopen. Een groep personeelsleden en ex-personeelsleden stuurde daarover een anonieme brief naar verschillende instanties, waarna het Gemeenschapsonderwijs een onderzoek startte.

KLACHT

Klaagster zegt dat het artikel bol staat van leugens en valse beschuldigingen, die komen van vijf (ex-)personeelsleden die haar reputatie al jaren proberen te schaden. Ze heeft geen bezwaar tegen de loutere berichtgeving over het onderzoek naar mogelijke wanpraktijken, maar wel tegen de manier waarop. De krant parasiteert op het schandaal rond Samusocial in Brussel om haar grautit te beschuldigen van het gebruik van geld van een beschermcomité voor arme leerlingen om zichzelf te verrijken, terwijl dat niet in de aanklacht van de ex-personeelsleden staat.

De artikels zijn ook fout omdat ze geen onderscheid maken tussen de school en het beschermcomité. Dat zijn aparte organisaties met een gescheiden boekhouding. Foto's van facturen die de krant publiceert, zijn misleidend.

De klachten van de (ex-)personeelsleden zijn al verschillende keren onderzocht en met goed gevolg afgerond. De journalisten hebben zich voor de kar van de ontevreden personeelsleden laten spannen.

Klaagster is identificeerbaar terwijl ze geen publiek persoon is. Regionaal is ze misschien bekend, maar nationaal zeker niet, terwijl de artikels op de nationale pagina's stonden.

Klaagster zegt dat ze geen loyale kans heeft gekregen om te reageren. De journalist heeft haar op een zondagmiddag gebeld, maar ze was zodanig onder de indruk dat ze niet kon reageren en daarom verwezen heeft naar de voorzitter van het beschermcomité, die ook voorzitter van de raad van bestuur van de school is. De journalist heeft hem één keer gebeld, maar hij nam niet op, wellicht omdat het zondag was. Klaagster vraagt zich af waarom de krant niet gewacht heeft met publicatie tot de voorzitter had kunnen reageren. De krant heeft daags na het eerste artikel een reactie gepubliceerd, maar dat was opnieuw zeer suggestief.

VERWEER

Het Laatste Nieuws zegt dat de journalist zich gebaseerd heeft op een brief van 40 bladzijden aan de voorzitter van de raad van bestuur van de scholengroep, het bestuur van het gemeenschapsonderwijs GO! en de minister van Onderwijs. Hij heeft contact gezocht met de briefschrijvers en met vijf van hen gesproken. Het kabinet en het GO! hebben bevestigd dat ze de brief ontvangen hadden en GO! voegde toe dat er een onderzoek zou komen. Pas na die bevestiging over het onderzoek besliste de krant om de artikels te publiceren.

De brief bevat een hele hoop aantijgingen, waaruit de journalist er vier geselecteerd heeft die dermate onderbouwd waren dat ze gepubliceerd konden worden. De artikels zijn geschreven in de voorwaardelijke wijs en de citaten uit de brief staan tussen aan-

halingstekens, wat duidelijk maakt dat het om aantijgingen van de personeelsleden gaat.

Klaagster verwijt de krant dat ze geen onderscheid maakt tussen de school en het beschermcomité, maar dat is precies één van de klachten van de (ex-)personeelsleden. Zij schrijven dat de boekhouding van school en beschermcomité door elkaar lopen om handiger met de gelden om te kunnen gaan. De foto's van de facturen zijn dan ook niet misleidend.

Klaagster zegt dat de klachten al verschillende keren weerlegd zijn, maar de krant vraagt zich af waarom er dan een onderzoek loopt en waarom klaagster dan intussen voorlopig geschorst is als directeur.

De privacy van klaagster is niet geschonden. Het artikel gaat niet over haar persoonlijke leven, maar over haar professionele activiteiten die maatschappelijk relevant zijn.

De krant heeft het principe van woord en wederwoord gerespecteerd. De journalist heeft klaagster gebeld. Zij heeft geantwoord dat de aantijgingen niet nieuw waren en dat ze niet wou reageren. De journalist heeft dan naar de voorzitter van de raad van bestuur van de scholengroep gebeld, die ook voorzitter van het beschermcomité is. De twee hebben geregeld contact en de journalist weet dat zijn naam in de gsm van de voorzitter staat, maar die nam niet op en heeft ook niet teruggebeld. Daags nadien reageerde hij wel en heeft de krant alsnog een wederwoord gepubliceerd, ook met een reactie van de advocaat van klaagster.

BESLISSING

De artikels gaan over de klachtenbundel van (ex-)personeelsleden van de school aan verschillende instanties. Klaagster betwist niet dat de krant daarover mag berichten, maar wel de manier waarop dat gebeurde, met de suggestie dat ze zichzelf verrijkte op de kap van arme leerlingen, terwijl dat volgens haar niet in de klachtenbundel staat.

De Raad stelt evenwel vast dat in de klachtenbundel waarover de journalisten beschikten op verschillende plaatsen sprake is van het gebruik van middelen van het beschermcomité, werkingsmiddelen van de school en de inzet van personeel voor privédoeleinden of persoonlijke luxe van de directie. De klachtenbundel vermeldt ook dat gelden tussen school en beschermcomité werden doorgesluist om er handiger mee om te kunnen gaan.

Het is evident dat een journalist omzichtig moet omspringen met anonieme brieven. De Raad is van oordeel dat dat gebeurd is. De journalisten hebben de briefschrijvers gecontacteerd en met vijf van hen gesproken. Ze hebben ook nagegaan of de anonieme brief effectief verstuurd was naar het kabinet van de minister van Onderwijs en naar de top van het gemeenschapsonderwijs, wat hen bevestigd werd.

Een journalist moet de getuigenissen van zijn bronnen zorgvuldig en omzichtig formuleren. In dit geval maken de journalisten van meet af aan duidelijk dat ze zich baseren op de klachtenbundel van de (ex-)personeelsleden en plaatsen ze de citaten uit de bundel tussen aanhalingstekens. Toch lijken ze in sommige van hun tussenzinnen de getuigenissen en redeneringen van de (ex-)personeelsleden zonder veel afstand en terughoudendheid over te nemen. Een journalist moet zich daarvoor hoeden, maar rekening houdend met de uitgebreidheid van de klachtenbundel is de Raad van oordeel dat de journalisten de klachten van de (ex-)personeelsleden niet verdraaien of aandikken. De weergave van de beschuldigingen, waarover de krant duidelijk bericht dat ze nog onderzocht zullen worden, is waarheidsgetrouw.

Gezien de aard van de beschuldigingen was het evident om voor publicatie van de artikels een reactie te vragen aan klaagster. De

journalisten hebben dat gedaan. Dat klaagster niet wenste of niet mocht reageren, is niet de verantwoordelijkheid van de redactie. De journalist heeft daarop de voorzitter van de raad van bestuur gebeld, die niet gereageerd heeft op zijn oproep. Op de dag van publicatie heeft de advocaat van klaagster de krant dan zelf gecontacteerd, waarop ze zijn wederwoord daags nadien gepubliceerd heeft. De Raad is van oordeel dat zo het principe van wederhoor en wederwoord gerespecteerd is.

De Raad is ten slotte van oordeel dat de privacy van klaagster niet geschonden is. De artikels gaan niet over haar privéleven, maar over haar professionele handelen. Dat klaagster daarbij identificeerbaar is, is gezien de context journalistiek verantwoord. De klacht is daarom ongegrond.

DOSSIER 2018/07**DE FLAT VAN JOSJE****KLAGER:** HUISMAN**TEGEN:** TV FAMILIE**UITSpraak:** DE KLACHT IS DEELS GEGROND**FEITEN**

Volgens het artikel heeft zangeres Josje Huisman een luxeflat gekocht in een chic golfresort in Spanje. Het verwijst daarvoor naar bronnen ter plaatse. Bij het artikel staan foto's van appartementen en villa's en het domein met golfterrein en zwembaden.

KLACHT

Klaagster zegt dat het artikel fout is omdat ze geen eigendom gekocht heeft in het genoemde resort. Ze weet niet van waar de informatie komt. *TV Familie* zegt dat het de informatie gecheckt heeft bij vastgoedmakelaar HIP-Estates, maar klaagster heeft nooit samengewerkt met HIP-Estates. De journalist heeft de informatie ook niet bij gecheckt bij klaagster zelf, naar eigen zeggen omdat hij haar telefoonnummer niet had en omdat klaagster op dat moment geen management had. Maar de redacties van De Persgroep hebben haar contactgegevens wel en klaagster is bereikbaar via sociale media en haar website.

De foto's creëren een beeld van de manier van leven van klaagster die niet klopt. Het artikel wekt ook de indruk dat klaagster graag met haar privacy te koop loopt, wat evenmin klopt.

VERWEER

TV Familie weet niet of die informatie in het artikel klopt, maar zegt dat dat de vraag niet is. De vraag is of de journalist het nodige gedaan heeft om de informatie te checken, en dat is gebeurd. De journalist heeft zich gebaseerd op betrouwbare bronnen in Spanje en heeft die gedubbelcheckt bij vastgoedmakelaar HIP-Estates in België. *TV Familie* geeft toe dat de journalist niet geprobeerd heeft om klaagster zelf te contacteren omdat de redactie geen telefoon- of gsm-nummer van haar had en omdat ze op dat moment geen management had. Het artikel schendt het privéleven van klaagster niet. Klaagster is publiek heel aanwezig en haar fel gemediatiseerde relaties met enkele bekende mannen tonen aan dat ze weinig moeite doet om haar privéleven af te schermen. De melding dat ze een appartement zou gekocht hebben, is dan ook geen schending van haar privéleven.

BESLISSING

De Raad kan niet uitmaken of de informatie in het artikel klopt,

maar kan wel nagaan of de journalist voldoende geprobeerd heeft om de waarachtigheid van de informatie te checken. De journalist verwijst naar verschillende bronnen maar heeft de primaire bron, klaagster zelf, niet gecontacteerd en heeft dat ook niet geprobeerd. Dat was in dit geval nochtans een logische en essentiële stap. De Raad is dan ook van oordeel dat het artikel indruist tegen artikel 2 van de code, dat bepaalt dat de journalist de waarachtigheid van de informatie checkt.

De Raad ziet geen schending van het privéleven van klaagster. Klaagster heeft eerder zelf op verschillende manieren een inkijk gegeven in haar privéleven. Ze moet dan ook aanvaarden dat daarover ook ongevraagd kan bericht worden. Bovendien gaat het artikel in *TV Familie* niet verder dan de eerdere reportages waaraan klaagster zelf meewerkte.

De klacht is deels gegrond wat het checken van de informatie betreft.

DOSSIER 2018/08**JOURNALIST IN ZIEKENHUIS****KLAGER:** AZ GROENINGE**TEGEN:** HAEZEBROUCK**UITSpraak:** DE KLACHT IS GEGROND**FEITEN**

Journalist Alexander Haezebrouck biedt zich aan bij het ziekenhuis AZ Groeninge, waar hij een patiënte op de gesloten *stroke unit* wil interviewen. Op de afdeling liggen patiënten met een hersenletsel. De patiënte is slachtoffer van een ongeval waarbij zij zwaar gewond raakte en haar man om het leven kwam. Het ongeval werd veroorzaakt door een man die eerst zijn vrouw neerstak en dan opzettelijk twee auto's aanreed om zelfdoding te plegen. Haezebrouck slaagt erin om de gesloten afdeling binnen te komen zonder te zeggen dat hij journalist is. Hij verlaat de afdeling nadat de patiënte een interview geweigerd heeft.

KLACHT

AZ Groeninge noemt het gedrag van de journalist ongepast en opdringerig. Hij heeft aangebeld en aan de verpleegkundige van de *stroke unit* gezegd dat hij familie van de patiënte was. Aan de patiënte zelf zei hij wel dat hij journalist was. Zij was ontzet en weigerde een interview. Bij het buitengaan zei hij tegen een andere verpleegkundige dat hij een kennis was.

Het ziekenhuis zegt dat het de privacy, de rust en de rechten van de patiënten moet waarborgen en dat er daarom regels en afspraken zijn voor journalisten die een patiënt willen interviewen. Het ziekenhuis wil patiënten niet verbieden om een interview te geven. Wie dat wil, moet de kans krijgen, maar wel met respect voor de privacy, ook van andere patiënten. Daarom moeten journalisten hun vraag voor een interview voorleggen aan de dienst communicatie, die dan contact neemt met de behandelende arts en de patiënt. Haezebrouck kende die werkwijze, want het ziekenhuis had hem er na een eerder incident al op gewezen.

VERWEER

De journalist ontkent dat hij bij het binnengaan van de *stroke unit* gezegd heeft dat hij familie van de patiënte was. Hij heeft gewoon niets gezegd omdat de verpleegkundige niets vroeg. Aan de patiënte heeft hij zich wel bekendgemaakt als journalist. Toen zij een

interview weigerde, is hij meteen vertrokken. Bij het naar buiten gaan heeft hij tegen een andere verpleegkundige gezegd dat hij een kennis was om miserie te vermijden.

De journalist kende de regeling van het ziekenhuis, maar zegt dat hij er niet aan gedacht heeft omdat hij te moe was en omdat de druk van de redactie van *Het Laatste Nieuws* om met de patiënte te spreken heel groot was omdat het een groot artikel moest worden. Volgens de journalist is er geen andere mogelijkheid om rechtstreeks met patiënten te praten dan gewoon binnen te gaan. Het systeem met tussenpersonen werkt niet omdat je dan zo goed als altijd een 'neen' krijgt.

BESLISSING

De patiënte bevond zich na het ongeval in een zeer kwetsbare situatie. Ze lag op de gesloten *stroke unit* voor mensen met een hersenletsel en haar man was pas overleden. De journalist heeft zichzelf niet als zodanig bekendgemaakt toen hij aanbelde bij de *stroke unit*. Of hij heeft gezegd dat hij een familielid van de patiënte was of niet, doet uiteindelijk niet ter zake.

De Raad is van oordeel dat de handelwijze van de journalist indruist in tegen de artikelen 17, 23 en 26 van de code. Artikel 17 bepaalt dat een journalist bij het vergaren van informatie het doel van zijn optreden bekendmaakt. Artikel 23 vraagt om bijzonder omzichtig om te gaan met mensen in een maatschappelijk kwetsbare situatie zoals slachtoffers van ongevallen. Artikel 26 voegt toe dat de journalist het leed van slachtoffers respecteert en zich bij zijn nieuwsgaring niet ongepast opdringt.

De klacht is daarom gegrond.

DOSSIER 2018/09

BUITENLANDERS EN DIERENWELZIJN

—
KLAGER: FEBEV
TEGEN: DE MORGEN EN
DEMORGEN.BE

UITSPRAAK: DE KLACHT IS ONGEGROND

FEITEN

Het artikel geeft de reactie weer van de Federatie van het Belgische Vlees (FEBEV) over misstanden in slachthuizen na videobeelden over het slachthuis van Izegem. De krant schrijft dat volgens FEBEV commerciële druk bijdraagt tot normvervaging en citeert de woordvoerder: 'Mensen op de werkvloer zijn niet altijd bewust van het belang van dierenwelzijn. (...) Bij veel buitenlanders en interimers staat dierenwelzijn niet hoog op de lijst.'

FEBEV is vastberaden om de uitwassen uit te roeien en de krant citeert opnieuw 'dat camera's in slachthuizen worden geplaatst, dat werknemers een opleiding krijgen en dat slachthuizen grondig worden doorgelicht'.

KLACHT

Klager is de woordvoerder van FEBEV, die vindt dat de journaliste hem fout geciteerd heeft. Ze heeft zijn woorden verdraaid door een rechtstreeks verband te leggen tussen tewerkstelling van buitenlanders en interimers en problemen met dierenwelzijn. Dat heeft hij zo niet gezegd.

Hij zei dat het grote verloop van interimers en buitenlanders het

moelijk maakt om respect voor dierenwelzijn continu te implementeren en dat dierenwelzijn bij hen niet hoog op de prioriteitenlijst staat. Maar hij voegde er meteen aan toe dat het niets mag uitmaken of het personeel geeft om dierenwelzijn, omdat het de verantwoordelijkheid van het bedrijf is om daarop toe te zien en om personeelsleden op te leiden, te sensibiliseren en te controleren. Dat laatste heeft de journaliste niet overgenomen. Zij legt een rechtstreeks causaal verband tussen interimers en buitenlanders en problemen met dierenwelzijn, terwijl klager uitdrukkelijk zei dat dat te kort door de bocht is.

VERWEER

De Morgen noemt de klacht een geval van iemand die schrikt van zijn eigen woorden in de krant. Er is tijdens het interview gesproken over lage lonen, interimers en buitenlanders en klager heeft wel degelijk gezegd dat die groepen minder vatbaar zijn voor dierenwelzijn. De journaliste heeft hem correct geciteerd. Klager zegt dat hij ook gewezen heeft op de verantwoordelijkheid van de sector en dat de journaliste dat genegeerd heeft, maar ook dat staat in het artikel.

BESLISSING

Klager ontkent de quote over interimers en buitenlanders in het artikel niet, maar beklemtoont dat hij in het interview wees op de verantwoordelijkheid van verschillende actoren in de discussie over dierenwelzijn. De vraag is dan ook niet of de quote over interimers en buitenlanders correct geciteerd is, maar of de journaliste essentiële informatie uit het interview geschrapt of verdraaid heeft, waardoor de verklaringen van klager niet getrouw zouden zijn weergegeven of de geest van het gesprek niet zou zijn gerespecteerd, zoals artikel 3 van de code bepaalt.

De Raad is van oordeel dat beide aspecten — de rol van interimers en buitenlanders en de verantwoordelijkheid van bedrijven en controlerende instanties — in het artikel ruimschoots aan bod komen. Zo wordt klager bijvoorbeeld geciteerd over plaatsing van camera's, opleiding voor werknemers en doorlichting van slachthuizen. Bovendien vermeldt de journaliste dat in het slachthuis van Izegem, dat aanleiding was tot het artikel, geen interimers of buitenlanders werken. Dat de krant de quote over interimers en buitenlanders extra belicht is een redactionele keuze, maar geen beroepsethische fout.

De klacht is daarom ongegrond.

DOSSIERS 2018/10, 2018/11 EN 2018/12

NAAM VAN SYRIËSTRIJDER

—
KLAGER: X
TEGEN: GAZET VAN ANTWERPEN EN GVA.BE
TEGEN: HET NIEUWSBLAD EN NIEUWSBLAD.BE
TEGEN: DE STANDAARD EN STANDAARD.BE
UITSPRAAK: DE KLACHTEN ZIJN ONGEGROND

FEITEN

De artikels gaan over Syriëstrijder Bilal Al Marchohi, die gevangen zit in een kamp in Syrië nadat hij zich had overgegeven aan de coalitietroepen. Na een passage bij Jabhat al-Nusra, de plaatselijke tak van Al Qaeda, sloot hij zich aan bij IS. Hij werkte in Raqqa bij de IS-politie. Vanuit Syrië stuurde hij boodschappen via sociale media, waarin hij België en Nederland bedreigde.

KLACHT

Klager is de vader van Bilal Al Marchohi. Hij is boos omdat de kranten de volledige naam, de foto en het levensverhaal van zijn zoon publiceren. Hij zegt dat hij en zijn familie daarvan schade ondervinden. Ze worden er op hun werk en op school over aangesproken en voelen zich niet meer veilig op straat. De artikels stroken niet met de richtlijn van de Raad voor de Journalistiek over identificatie in gerechtelijke context.

VERWEER

Gazet van Antwerpen, Het Nieuwsblad en De Standaard zeggen dat volledige identificatie van Bilal Al Marchohi strookt met de richtlijn over identificatie in gerechtelijke context. Al Marchohi is een Syriëstrijder en wordt verdacht van een ernstig misdrijf waarbij de schuld aannemelijk is gemaakt. Hij was voortvluchtig en de Franse overheden hadden een opsporingsbericht tegen hem uitgevaardigd. Elke voortvluchtige Syriëstrijder vormt ipso facto een gevaar voor de samenleving en volledige identificatie kan een waarschuwing betekenen voor personen die met Syriëstrijders in aanraking komen. De informatie was van groot maatschappelijk

belang. De krant kan aannemen dat klager en zijn familie niet gelukkig zijn met het feit dat hun familielid genoemd wordt in deze zaak, maar de privébelangen van de familie wegen niet op tegen het groot maatschappelijk belang van de berichtgeving.

BESLISSING

Klager neemt aanstoot aan de volledige identificatie van zijn zoon, maar betwist niet dat die zich in Syrië aansloot bij IS. De Raad is van oordeel dat het artikel over zijn activiteiten en arrestatie in Syrië van gewichtig maatschappelijk belang is, wat volledige identificatie rechtvaardigt. Verder kan er geen bezwaar zijn tegen identificatie door de media, aangezien de zoon zelf bedreigingen uitte via sociale media. Bovendien kunnen die bedreigingen een gevaar vormen voor de samenleving, wat volledige identificatie mee kan rechtvaardigen.

De Raad is daarom van oordeel dat volledige identificatie gerechtvaardigd was. Dat ouders en familieleden zich daaraan storen, weegt niet op tegen het maatschappelijk belang van de informatie. De klachten zijn daarom ongegrond.

Lessen voor woordvoerders en journalisten

Zelden een boek gelezen, geschreven door een woordvoerder en bestemd voor woordvoerders, dat zoveel begrip en empathie toont voor journalisten. Auteur Sara Vercauteren werkt dan ook zelf als persverantwoordelijke voor Medialaan, een mediabedrijf met een stevige journalistieke poot.

Sara Vercauteren wijst haar collega-woordvoerders op de belangrijke plicht om journalisten en hun wereld goed te leren kennen. 'De relatie die we hebben is er een van geven en nemen', schrijft ze. 'Woordvoerders willen in de pers komen, journalisten willen verslag uitbrengen. Dat kan dus alleen goed gaan als er wederzijds respect is, begrip voor elkaars rol en als afspraken mogelijk zijn, bijvoorbeeld over embargo's, primeurs of nalezen.'

TOENEMENDE CONCENTRATIE

In hetzelfde verband toont Vercauteren zich goed bewust van de ontwikkelingen in het Vlaamse medialandschap. Zo brengt de toenemende mediaconcentratie goed en slecht nieuws tegelijk. 'Het goede nieuws is dat je nog maar een paar journalisten moet bedienen om in alle media te staan. Het slechte nieuws is de mogelijke verschraling van het aanbod. Enkele groepen bepalen nog wat nieuws is en wat niet.' Eerlijk en transparant communiceren is de boodschap, schrijft ze.

'Liegen is nooit een goed idee.' Dat betekent ook: als het moet ingaan tegen de eigen bedrijfsleiding, en intern de rol van journalist opnemen. 'Je bent tegelijk advocaat van je organisatie naar buiten en advocaat van de duivel in je organisatie.' Ziedaar het grote

verschil tussen woordvoerders en marketeers, aldus Vercauteren. Om dezelfde reden distancieert ze zich van spindoctors, 'die het hele arsenaal truken van de voor gebruiken om pers en publieke opinie te beïnvloeden.'

GRATIS TICKETS

Toch komen hier en daar ook de minder mooie kanten van het woordvoerderschap naar boven, althans vanuit journalistiek perspectief bekeken. Dat is het geval waar Vercauteren het heeft over het grote belang van bepaald nieuws uit de media houden. 'Wat je uit de pers houdt, is vaak belangrijker dan wat je erin krijgt.' Dat is ook het geval waar ze haar collega's tips en tricks geeft om controle te houden over interviews. Of als ze het heeft over het uitdelen van kaartjes voor een optreden of een opname — 'dan is het handig om te weten welke journalisten je hiermee gelukkig kunt maken.'

Toch is dit ook voor journalisten een boeiende gids. 'Meestal is het de woordvoerder die de grootste pleitbezorger is om open en transparant te communiceren, en woordvoerders zijn vaak ook de eersten, en meestal de enigen, om journalisten te verdedigen', besluit Vercauteren. 'En dus, beste journalisten: gebruik die woordvoerders dan ook, in plaats van hen te willen ontlopen of om hen heen te fietsen.' (PD)

Sara Vercauteren,
Geen commentaar,
Pelckmans Pro, 344 blz.

DE WISSEL

De Journalist gaat op bezoek bij gewezen collega's, die de journalistiek bewust vaarwel zegden. Wat dreef hen daartoe en hoe vergaat het hen? En hoe kijken zij vandaag naar ons métier?

BJÖRN CRUL (44) STARTTE EEN EIGEN COMMUNICATIEBUREAU

A man with a shaved head, wearing a dark blue blazer over a patterned shirt and blue jeans, is sitting on a concrete wall covered in graffiti. He is looking to his left with a slight smile. The background shows a clear blue sky and a building with more graffiti.

**'Nu breng ik
alleen nog
positief nieuws'**

‘Ik ben leerkracht van opleiding, maar heb slechts vier weken lesgegeven. Vrijwel meteen begon ik als journalist bij Roularta, de *Krant van West-Vlaanderen*, Focus tv en Radio 2 West-Vlaanderen. In 2000 stapte ik over naar de radionieuwsdienst van de VRT, waar ik algemeen verslaggever, nieuwsanker en eindredacteur was. In 2005-2006 laste ik een korte pauze in mijn journalistenbestaan in om als kabinetschef voor de toenmalige burgemeester van Brugge te werken. Omdat ik zelf geen politieke ambities had, besloot ik terug te keren naar de VRT, met het idee dat dat voor de rest van mijn carrière zou zijn. Ik heb toen voor het ochtendnieuws gewerkt, het mooiste moment van de dag om nieuws te maken.’

‘Anderhalf jaar later werd ik door een headhuntersbureau benaderd om voor VOKA West-Vlaanderen te gaan werken, als hoofdredacteur en communicatieverantwoordelijke. Ik heb daar in vijf jaar tijd heel veel geleerd. Toen ik eindredacteur was bij de VRT dacht ik dat ik van veel dingen wel iets afwist. Bij VOKA stelde ik vast dat ik van economie en het bedrijfsleven eigenlijk niets kende. Ik kon me er verdiepen in gezondheidszorg, energie en *smart cities*. Bij VOKA groeide ook de ambitie om een eigen bedrijf te starten. Dat werd Comm2B.’

‘VOKA was ook mijn eerste klant, dat gaf mij een zachte start. Vrij snel kwam er de vraag van Kanaal Z om samen te werken. En ik had ook vrienden met een communicatiebedrijf die mijn hulp konden gebruiken. Mijn klantenbestand groeide vrij organisch, vooral via netwerken. Je leert veel nieuwe mensen kennen en mond-aan-mond-reclame valt niet te onderschatten.’

BJÖRN CRUL

VROEGER

- › VRT radionieuws
- › VOKA

NU

- › zaakvoerder communicatiebureau Comm2B

Ik heb nog nooit actief geprospecteerd of geadverteerd. Ik heb mezelf ook nooit als een verkoper beschouwd, maar ik vind het wel leuk om naar potentiële klanten toe te gaan om iets te pitchen.’

‘DIT BEDRIJF IS EIGENLIJK DE VOORTZETTING VAN WAT IK ALTIJD AL DEED ALS JOURNALIST’

BJÖRN CRUL

‘Bij de VRT deed ik deskwerk, nu sta ik in het veld. Ik heb veel meer contacten met bedrijven en mensen. Anderzijds begeef ik me nu ook wel naar de *dark side*, zoals dat heet. Ik geef advies aan bedrijven, maak bedrijfsvideo’s en schrijf teksten voor websites. Die mix aan dingen houdt het ook boeiend — die diversiteit had ik als journalist niet. Ik heb minder vrije tijd dan vroeger, maar ik amuseer me ongelooflijk met wat ik doe. Ik ben gelukkiger in mijn job dan vroeger. Natuurlijk komt er nu ook stress bij kijken, omdat ik zelf volledig verantwoordelijk ben geworden voor mijn inkomen, maar ik vind dat ik voldoende levenskwaliteit heb.’

‘Dit bedrijf is geen grote ommezwaai maar veeleer een voortzetting van wat ik altijd al heb gedaan. Ik zeg soms dat ik maar twee dingen kan: goed luisteren naar mensen en op basis daarvan een verhaal schrijven. Dat is wat ik als journalist deed en wat ik nog altijd doe. Het grote contrast is het soort nieuws. Bij de VRT hield ik me bezig met oorlogen, ongevallen en conflicten — slecht nieuws verkoopt nu eenmaal beter dan goed nieuws. Nu breng ik alleen positief nieuws: een bedrijf dat investeert, aanwerft of een nieuwe technologie uitbrengt, enzovoort.’

‘Ik voel mij nog altijd journalist. Als er iets ernstigs gebeurt, zal ik meteen

radio en tv aanzetten omdat ik alles wil beleven. Ik voel die adrenaline nog altijd. Ik merk wel dat het tempo enorm is opgedreven, onder invloed van de sociale media, denk ik. Tijdens mijn VRT-periode was er van Twitter bijvoorbeeld nog geen sprake. Door het snelle tempo zijn er ook meer uitschuivers. Wij mogen ons wel nog gelukkig prijzen met het perslandschap dat we hebben en dat uit kwalitatieve kranten, tijdschriften en tv-zenders bestaat. Er is misschien wat minder tijd en geld voor onderzoeksjournalistiek, maar ik ben niet pessimistisch gestemd.’

‘Ik heb met mijn bedrijf onlangs een grote stap gezet, namelijk een medewerker aangeworven. Er is dermate veel werk dat ik het niet langer alleen aankan. Er is vanuit bedrijven heel veel vraag naar *branded* en *native journalism*. Meer en meer willen bedrijven externen inzetten omdat ze zichzelf afvragen welk verhaal ze nu eigenlijk willen brengen. Ik zie daar zeer veel potentieel in. Wij verzorgen ook de interne communicatie van klanten, samen met ‘ambassadeurs’ uit het eigen bedrijf. Bedrijven willen met een goed persbericht de media halen. We zoeken samen de boodschap die ze willen uitsturen, en maken die interessant genoeg zodat mensen ze bekijken en niet afhaken.’

‘Toen ik startte met mijn bedrijf dacht ik dat ik consultant ging worden, maar ik heb snel ervaren dat wij een land zijn van KMO’s. KMO’s willen geen consultant, maar iemand die iets oplevert. Wij leveren *content creation*, en die vertrekt vanuit een gesprek met de klant: wie is de doelgroep, wat is de boodschap en hoe gaan we die vertellen? Zo zorgen wij ervoor dat er iets wordt opgeleverd: een website, een video, een evenement. Wij zorgen voor het inhoudelijke visitekaartje van een bedrijf.’

‘Of dit eeuwig blijft duren weet ik nog niet. Ik probeer graag nieuwe dingen uit en als het niet lukt, dan komt er wel iets anders op mijn pad.’

Opgetekend door Sandra Noben

Peter Vandenbempt van Sporza/VRT heeft zich in *De Standaard* boos gemaakt op VRT-collega Chris Van den Abeele. Die had in *De Afspraak* zijn zeg gedaan over de overwinning van Eupen op Moeskroen in de voetbalcompetitie en de daaruit voortvloeiende degradatie van KV Mechelen. Op zijn 'buikgevoel' had Chris verkondigd dat het 'bedrog' dat had plaatsgevonden 'om van te kotsen was'.

Vandenbempt wijst erop dat, zonder enig be wijs, de journalistieke deontologie zo'n ondubbelzinnig standpunt niet toelaat. 'Tenzij je als journalist de handleiding daarvan al lang geleden bij het oud papier hebt gegooid.'

Katrin Swartenbroux is niet langer freelancer voor *Knack*, maar sinds half maart vaste kracht bij *De Morgen*.

Luc Demullier, oud-hoofdredacteur van *Het Volk* en na een omweg langs de (toen nog) CVP, politiek actief bij de N-VA, heeft die partij verlaten. Luc voelt zich geboycot door de N-VA-top in zijn ambities om van Sint-Agatha-Berchem – zijn heimat – een sterke autonome N-VA-afdeling te maken.

Alex Puissant (ex-VRT) stapt in de politiek. Bij de komende gemeenteraadsverkiezingen in oktober zal hij prijken op de gemeenschappelijke CD&V-CDH-lijst in Brussel-stad.

Bij hun zoektocht naar witte konijnen blijven politieke partijen graag graaien in de beroepsgroep van journalisten, stelt **Noël Slangen** vast in *De Standaard*. 'Zij zijn immers bekend én ze stralen bekwaamheid uit.' Nog een bedenking: 'Valt het u trouwens op dat, hoewel de media doorgaans als links worden afgeschilderd, journalisten die de overstap maken zelden bij linkse partijen terecht komen?'

De **Leuvense Persclub** heeft opnieuw een Facebookpagina 'Gemeenteraadsverkiezingen in Leuven' geopend. Men vindt er alle stukken die Leuvense journalisten erover publiceren. Net zoals in 2012 brengt **Luc Vanheerentals** een boek uit met een overzicht van beleidsbeslissingen, debatten en grafieken. 'Leuven doorgelicht 2018' verschijnt begin juni.

De Leuvense Persclub reikte haar jaarlijkse **Hugo De Keyserprijs** uit aan thrillerauteur Jo Claes. De prijs voor beste woordvoerder ging naar **Veerle Ausloos** (M-Museum).

Sinds enige tijd is de redactie van *Dag Allemaal* in handen van redactiechef **Tinne Marant**. Eerder was ze hoofdredacteur van *Joepie* en van de digitale media van (toen nog) VMMA, tegenwoordig Mediaaan. De voorbije vijf jaar was Tinne Marant actief in de communicatiebusiness.

De **Raad voor de Journalistiek** heeft de regeling voor bekendmaking van zijn uitspraken in betrokken media bijgesteld. Printmedia en omroepen hebben traditioneel de

keuze tussen een publicatie op een zichtbare plaats in het oorspronkelijke medium of op de openingspagina van de nieuwssite. Daar is nu aan toegevoegd dat de uitspraak van de Raad zo technisch mogelijk ook bij het oorspronkelijke artikel op de internetsite wordt geplaatst.

De termijn voor publicatie op de homepage wordt teruggebracht van 48 naar 24 uur. Mededelingen van de Raad moeten wel nog altijd minstens één jaar op de site blijven staan. De vereiste dat de mededeling van de Raad zichtbaar moet zijn na één keer scrollen valt dan weer weg. Voor louter digitale nieuwmedia gelden overigens dezelfde regels.

Er is een vacature bij de **Erkenningscommissie van Beroep**, een gevolg van de meer dan welverdiende rust die oudgediende Frans Wauters zich voortaan toekent. De Beroepscommissie komt slechts af en toe samen, naargelang journalisten zich verzetten tegen een niet-erkenning van de Erkenningscommissie-eerste-aanleg. Kandidaturen zijn welkom bij pol.deltour@journalist.be.

Politiemensen op het terrein hebben opnieuw geen enkele reden meer om journalisten met een perskaart niet de nodige werkfaciliteiten toe te kennen. De officiële **Interventiegids Politie** bevat in zijn nieuwste editie immers alle afbeeldingen van persdocumenten die de VVJ en haar Franstalige zustervereniging AJP uitreiken. De Interventiegids Politie gaat mee in omzeggens alle politievoertuigen en wordt ruim door de ordehandhavers geconsulteerd.

Het **Europees Hof voor de Mensenrechten** velde begin maart overigens een interessant arrest over journalisten die demonstraties en bijhorende politieacties verslaan. De aanleiding was de arrestatie en veroordeling van een Oekraïense fotojournalist die in 2006 in Rusland een demonstratie van antiglobalisten wilde verslaan. De Russische autoriteiten voerden aan dat de demonstratie onwettig was, en dus ook de verslaggeving ervan.

Het EHRM veroordeelde de Russische sancties tegen **journalist Butkevich** evenwel. Ook al droeg hij tijdens de demonstratie geen zichtbare persbadge, zijn verklaring dat hij als journalist op pad was moest volstaan. Butkevich kreeg 7.000 euro schadevergoeding voor zijn onrechtmatige arrestatie en detentie van twee dagen.

Nog goed nieuws voor journalisten: ook kabinetsmedewerkers en bestuurders of adviseurs van overheidsbedrijven en dito vzw's zullen vanaf de volgende legislatuur aangifte van al hun mandaten moeten bij het **Rekenhof**. Dat zal die mandatenlijsten vervolgens publiceren op zijn website.

Roularta mag intreden in **Mediafin**, uitgever van *De Tijd* en *L'Echo*, dat heeft de Belgische Mededingingsautoriteit beslist. Roularta nam het 50-procentaandeel van De Persgroep in Mediafin over in ruil voor zijn 50-procentaandeel in Mediaaan en een deel cash.

Intussen verwerkt Roularta nog volop de overname van de Belgische **Sanoma-magazines**. Na twee maanden van onduidelijkheid eisten de vakbonden LBC en BBTK meer duidelijkheid over het lot van de mee overgenomen werke-

mers. Voorlopig weigert Roularta volgens LBC en BBTK enige werkzekerheid te bieden of bepaalde loon- en arbeidsvoorwaarden te waarborgen. Overigens deed **Sanoma** intussen wel een reeks voorstellen voor de 96 werknemers die onder het collectief ontslag bij het bedrijf vallen. Die voorstellen zijn voor **LBC** en **BBTK** ontoereikend.

In tegenstelling tot vorige jaren komt deze keer een flinke reeks Vlaamse journalisten in aanmerking voor de **persprijzen De Loep**, die de beste onderzoeksjournalistiek in Vlaanderen en Nederland willen belonen. Een jury van de VVOJ (Nederlands-Vlaamse Vereniging van Onderzoeksjournalisten) nomineerde liefst negen Vlamingen.

Onder hen **Lars Bové** (foto) en **Kristof Clerix** voor hun publicaties over de Panama Papers. Ook **Pieter-Jan Breyne** en **Olivier Neese** van de *Krant van West-Vlaanderen* zijn genomineerd, voor een reportage over prostitutie. In de categorie 'aanmoedigingsprijs' zijn er nominaties voor **Elien Spillebeen**, van *Vranckx/VRT*, en voor **Femke van Garderen** en **Sara Vandekerckhove** van *De Morgen*.

De **VVOJ** reikt de Loep-persprijzen uit op de Avond van de Onderzoeksjournalistiek in Amsterdam (Pakhuis de Zwijger) op 6 april. Vlaamse VVOJ-leden kunnen mee met een speciaal ingelegde bus, die 's middags van aan het station Antwerpen-Berchem vertrekt. Meer info op www.vvoj.nl.

Leuk idee: collega **Wim Dehandschutter** van *Het Nieuwsblad* lichtte eens het volledige gezelschap door dat het Belgische koningspaar zopas vergezeld bij het officiële staatsbezoek aan Canada. Daaronder ook 28 meereizende journalisten.

Los van 7 journalisten die voor tweetalige media werken, trokken 13 Franstalige en 8 Nederlandstalige journalisten met Filip en Mathilde mee. De Vlaamse nieuwsmedia die journalisten vrijstelden voor de missie waren VRT, VTM, *De Tijd*, *Het Nieuwsblad* en *Het Laatste Nieuws*. *De Standaard* en *De Morgen* stuurden met andere woorden geen eigen reporter ter plaatse.

De rechtbank van Luik heeft RTL-TVi-journaliste **Christine Celmeau** veroordeeld tot 1.500 euro schadevergoeding te betalen aan **Bernard Wesphael** en 500 euro voor diens dochter. De reden is dat ze in haar verslaggeving op RTL en in persoonlijke tweets en Facebookposts enkel aandacht besteedde aan argumenten tégen de van moord op zijn ex-echtgenote beschuldigde politicus. Op de koop maakte de journaliste na het proces niet eens melding van de prijspraak van Wesphael, aldus de Luikse rechters.

Half maart kondigde **RTL-TVi**, dat in moeilijke papieren zit, overigens het collectief ontslag aan van 88 werknemers. Daarbij ook ettelijke journalisten, onder wie... Christine Celmeau.

Medewerkers *Deze Week* in het verzet tegen 'kaalsnoei'

In een Open Brief aan Roularta verzetten de zelfstandige journalisten van *Deze Week* zich tegen de herstructurering van hun blad. Die komt erop neer dat bijna twee derde van hun redactionele bijdragen worden geschrapt. De journalisten zeggen begrip te hebben voor de tegenvallende financiële resultaten van Roularta, maar wijzen erop dat de redactionele inkrimping van *Deze Week* alleen maar tot nog slechtere resultaten zal leiden.

'*Deze Week* werd als concept bijzonder goed onthaald bij de lezers en adverteerders en ook door de collega's van de nationale kranten met argusogen bekeken', staat in de Open Brief. 'We slaagden er zelfs vaak in om primeurs te brengen – niet evident in een digitale wereld.' De ondertekenaars van de Open Brief vragen dan ook de handhaving van de provinciale reportages, die niet enkel de lezers boeien maar ook adverteerders aantrekken. Een eerste concrete stap is daarbij de bijeenroeping van een nationale redactievergadering, aldus nog de regionale correspondenten van *Deze Week*. (PD)

Zie www.journalist.be voor de volledige Open Brief

HLN verfijnt richtlijnen voor rechtbankfotografen

De hoofdredactie van *Het Laatste Nieuws* heeft haar rechtbankfotografen gevraagd om extra aandacht op te brengen voor slachtoffers en getuigen tijdens processen. De aanleiding is een incident met justitie over de publicatie van een foto van een getuige in het voorbije assisenproces van seriedoder Renaud Hardy.

Hoofdredacteur **Dimitri Antonissen** wijst er in een interne mededeling op dat de krant 'uiteraard liefst zoveel mogelijk betrokkenen op foto heeft. Maar even evident is het dat we individuele keuzes van slachtoffers en getuigen respecteren. Soms kunnen we iemand overtuigen om toch op de foto te gaan – eventueel met een foto vanop de rug – maar wanneer het antwoord 'nee' blijft, respecteren we dat ook.'

Essentieel is dat de fotograaf goed overlegt met de rechtbankverslaggever en met de fotoredactie. 'Heeft de betrokkene op één of andere manier duidelijk gemaakt dat de beelden niet gebruikt kunnen worden? Zijn er afspraken met advocaat of rechtbank gemaakt?'

Als iemand vraagt om onherkenbaar te worden gemaakt, moet dat hoe dan ook duidelijk worden gecommuniceerd, ook in de captions van foto's. Met de eindredactie en layout sprak de hoofdredactie van *HLN* nog af dat mensen die dat willen voldoende worden gerasterd. (PD)

Bereik met één advertentie 3.000 Vlaamse journalisten

- ⊙ Uw bedrijf, overheidsdienst of vereniging op de kaart zetten?

- ⊙ Een product in de aanbieding dat journalisten kan interesseren?

- ⊙ Een vacature voor een journalist of communicatieverantwoordelijke in de aanbieding?

- ⊙ Uw persdienst voorstellen of nieuwe contactgegevens delen?

- ⊙ Via de communicatieplatformen van de VVJ bereikt u in een oogwenk 3.000 Vlaamse journalisten en ruim duizend andere geïnteresseerden.

⊙ **In het magazine**
6x per jaar een spraakmakend blad

⊙ **Online**
Bekijk onze volledig vernieuwde website